

5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Van: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam)
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 15:06
Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
CC: 5.1(2)e (Hof Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam)
Onderwerp: Functioneel verschoningsrecht

Beste 5.1(2)e

Wij (de kabinetten Rotterdam en Amsterdam) zijn zeer te spreken over de notitie. Ook de eerste signalen vanuit het OM zijn uitgesproken positief. 5.1(2)e 5.1(2)e en ik zullen donderdag aan het einde van de dag met een (eerste) reactie komen. Die zal door tijdgebrek, maar vooral omdat wij het met de grote lijn van het nieuwe voorstel van harte eens zijn, kort zijn. Er blijft altijd wat te sleutelen over, daar zullen wij dus een eerste aanzet voor geven.

Onze verwachting is dat de NOvA minder ingenomen is met de voorgestelde wijziging van het wetsontwerp. Mogelijk is dat de aanleiding voor het verzoek om telefonisch overleg. Als zij de inhoud van het wetsontwerp willen bespreken, zijn wij natuurlijk graag bereid om aan te schuiven of om op andere wijze input te geven. Als wij niet bij het gesprek worden betrokken, worden wij uiteraard graag achteraf geïnformeerd over de uitkomst daarvan. In beide scenario's is het van belang dat wij met één mond spreken.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
rechter-commissaris / senior-rechter

5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
Verzonden: maandag 2 maart 2026 12:00
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)d@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e, P.M. van (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste allen,

Bijgevoegd treffen jullie de notitie aan van het ministerie ter voorbereiding van de expertmeeting. In de notitie staan een zevental vragen waarvan ik denk dat het goed is als er vooraf alvast iets op papier wordt gezet. 5.1(2)e en 5.1(2)e zullen vanuit de Rechtspraak aansluiten bij de expertmeeting. @5.1(2)e en @5.1(2)e lukt het jullie om uiterlijk donderdag om 12.00uur met een gezamenlijke reactie te komen die is afgestemd

binnen de kabinetten? Uiteraard ook alle begrip daarvoor als dit niet lukt gelet op de beperkte tijd. Graag hoor ik dan wel even wat wel haalbaar is (bijvoorbeeld een beantwoording in grote lijnen).

Daarnaast heeft de NOvA laten weten graag even een keer telefonisch contact met ons te hebben over dit onderwerp. Mochten daar nog relevante punten uit komen dan zet ik die even op de mail.

Mochten jullie vragen hebben dan hoor ik het graag.

Hartelijke groet, 5.1(2)e

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: woensdag 11 februari 2026 15:57
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste allen,

Zojuist heeft het ministerie mij laten weten dat de derde bijeenkomst zal plaatsvinden op vrijdag 6 maart van 12.00-14.30. Per organisatie mogen er twee deelnemers (bij voorkeur fysiek) aansluiten. Graag hoor ik uiterlijk deze week wie van jullie zal aansluiten en daarbij in de gelegenheid is af te reizen naar Den Haag. Ik zal de gegevens van deze twee personen dan doorgeven aan het ministerie.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Afwezig: woensdag- en vrijdagmiddag

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: donderdag 5 februari 2026 11:54
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
Onderwerp: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste allen,

Zojuist heeft de gecombineerde werkgroep plaatsgevonden waarbij in is gegaan op het verschoningsrecht. 5.1(2)e 5.1(2)e en 5.1(2)e waren bij die vergadering fysiek aanwezig waarvoor dank! Het ministerie liet – kort gezegd – weten dat een fundamentele heroriëntatie naar aanleiding van het WODC-onderzoek te ver reikt voor de doelstelling van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Wel zal over de filteringsprocedure en de beklagmogelijkheden een derde expertmeeting worden georganiseerd begin maart. Goed om dit dus alvast te noteren. Zodra we een precieze datum weten zullen we dit uiteraard direct naar jullie doorsturen en kunnen jullie ons laten weten wie aansluiten bij deze expertmeeting. Overigens is het ook goed mogelijk dat het ministerie direct mailt naar de mensen die de vorige keer aanwezig zijn geweest. Mocht dat het geval zijn dan horen we graag van jullie wanneer de meeting is (wellicht sluit er vanuit het programmateam dan ook nog iemand aan) en ontvangen we graag via jullie de stukken. Voornoemde uiteenzetting van de gecombineerde werkgroep is slechts een korte terugkoppeling. Als we tzt het verslag van de gecombineerde werkgroep van het ministerie ontvangen zetten we het stuk dat gaat over het verschoningsrecht nog even door.

Hartelijke groet, mede namens 5.1(2)e

Verslag derde expertmeeting verschoningsrecht – 6 maart 2026

Locatie: M01-27 Pietersberg-zaal (Turfmarkt 147, Den Haag) of Webex

Aanwezigen

Politie: 5.1(2)e

OM: 5.1(2)e

Rechtspraak: 5.1(2)e

BOD-en: 5.1(2)e

NOvA: 5.1(2)e

Regeringscommissaris: Geert Knigge

JenV/DRB: 5.1(2)e

JenV/DSK: 5.1(2)e

JenV/DGPenV: 5.1(2)e

JenV/DWJZ: 5.1(2)e 5.1(2)e en 5.1(2)e

Afmeldingen: 5.1(2)e (BOD-en), 5.1(2)d (JenV/DRB) en 5.1(2)e (JenV/DRC)

1. Opening en welkom

5.1(2)e (DWJZ) heet de aanwezigen welkom. Er wordt een voorstelrondje gedaan. DWJZ heeft een bespreeknotitie verspreid voor deze bijeenkomst. 5.1(2)e hoopt dat de aanwezigen hiervan kennis hebben kunnen nemen. Op 18 en 28 november jl. hebben al twee expertmeetings plaatsgevonden over het onderwerp verschoningsrecht. Vervolgens is het onderwerp besproken in de gecombineerde werkgroep nieuw Wetboek van Strafvordering van 5 februari. Voor die werkgroep was een concept wetsvoorstel met memorie van toelichting aangeleverd. De mening van veel van de ketenpartners was dat de praktijkproblemen met het voorstel onvoldoende worden geadresseerd. De kernpunten van de kritiek waren dat de uitkomsten van het WODC-onderzoek niet zijn meegenomen in het voorstel en dat het voorstel niet tegemoetkomt aan de praktijkproblemen in de filteringsprocedure. DWJZ wil vandaag met de ketenpartners in gesprek over het kernpunt van de filterprocedure.

Het onderwerp verschoningsrecht maakt onderdeel uit van de tweede aanvullingswet. Gelet op de planning van dat wetsvoorstel (formele consultatie binnenkort) is voor vandaag gekozen voor de aanpak met een bespreeknotitie. De voorgestelde besprekspunten acht DWJZ het belangrijkste. De NOvA heeft een schriftelijke reactie op de bespreeknotitie rondgestuurd naar de aanwezigen. Ook de kabinetten RC hebben een schriftelijke reactie gestuurd. De aanwezigen namens de rechtspraak geven aan dat deze met de aanwezigen mag worden gedeeld.

2. Onderwerp 1: de filteringsprocedure en beoordelingsprocedure

5.1(2)e (DWJZ) leidt het onderwerp in. In de praktijk lijkt als uitgangspunt te worden gehanteerd dat van een bulk aan gegevens geen kennis mag worden genomen zolang niet met voldoende zekerheid vaststaat dat zich daaronder geen geprivilegieerde gegevens bevinden.

In de voorgestelde wettelijke regeling die vandaag voorligt is het andersom: van een bulk aan gegevens mag worden kennisgenomen behalve voor zover ten aanzien van specifieke gegevens uit die bulk het redelijke vermoeden bestaat dat die gegevens geprivilegieerd zijn. In die benadering hoeft veel minder vaak een beroep op de rechter-commissaris te worden gedaan dan in de huidige praktijk gebruikelijk is. Al met al kan worden gesteld dat de voorgestelde wettelijke regeling van een geheel andere benaderingswijze uitgaat – en moet uitgaan – dan nu in de praktijk gehanteerd. Dit vraagt dus ook om een cultuuromslag. Het redelijke vermoeden heeft betrekking op specifieke gegevens en niet op de bulk gegevens in zijn geheel.

Selectie/filtering is een verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie, die door opsporingsambtenaren wordt uitgevoerd. De rechter-commissaris behoeft alleen te worden ingeschakeld wanneer het openbaar ministerie kennis wil nemen van uitgefilterde gegevens waarover het redelijk vermoeden zich uitstrekt, of wanneer het openbaar ministerie een nadere filtering door de rechter-commissaris uitgevoerd wil zien in een situatie waarin na filtering een geselecteerde hoeveelheid gegevens overblijft waarbij aannemelijk is dat het redelijke vermoeden zich over het overgrote deel van die gegevens uitstrekt. Daarom zijn in het voorstel nadere wettelijke handvaten opgenomen waaraan deze praktijkwijziging kan worden “opgehangen”. In de wettekst die is opgenomen in de bijlage zijn deze wettelijke handvaten in tracks weergegeven in de artikelen 2.7.61a, 2.7.61b en 2.7.62. De vraag die DWJZ dan ook voor de ketenpartners heeft is wat zij vinden van de geschetste benadering en van de uitwerking daarvan in de concrete aanvullende bepalingen, en of deze naar hun mening bijdraagt aan een vermindering van de praktijkproblemen.

5.1(2)e (rechtspraak) krijgt het woord en geeft aan dat de rechtspraak verheugd is met deze wijziging, omdat hierdoor het gevoel is ontstaan dat er geluisterd is. Er is nog wat finetuning mogelijk maar de eerste afdrank is in ieder geval positief.

5.1(2)e (OM) sluit zich hierbij aan. Er is gekozen voor een andere benadering, namelijk het loskoppelen van de filtering en de beoordeling, die door het OM alleen maar wordt onderschreven. 5.1(2)e (rechtspraak) zegt onder de indruk te zijn van de kwaliteit van het stuk. Vanuit zijn praktische blik heeft hij geen punten kunnen ontdekken waar het volgens hem scheef gaat. (NOvA) geeft aan zich juist totaal niet in het stuk te kunnen vinden. In de bespreknotitie wordt de rol van de rechter-commissaris beduidend kleiner gemaakt ten opzichte van het eerdere voorstel. Gezien het feit dat de discussie al langer loopt en in andere verbanden wordt gevoerd, vindt de NOvA deze stap erg teleurstellend. 5.1(2)e (politie) zegt wel positief te zijn over het voorstel, het is navolgbaar in zijn stappen. De opmerkingen die de politie nog heeft zijn vooral tekstueel, de kern van het voorstel is goed. Het zou fijn zijn als de voorstellen in de bespreknotitie ook stap voor stap in de toelichting worden omschreven. Ook 5.1(2)e (BOD-en) geeft aan blij te zijn met het voorstel. Er wordt juridisch onderscheid gemaakt tussen het digitaal filterproces en de juridische beoordeling en dat is een goede stap. 5.1(2)e (politie) geeft aan dat de regeling vanuit technisch oogpunt ook uitvoerbaar is. Je kunt wel vanuit juridisch oogpunt iets schetsen, maar het moet ook uitvoerbaar zijn. De regeling die wordt voorgesteld in de bespreknotitie onderschrijft dit.

5.1(2)e (DWJZ) zegt blij te zijn met de reacties van de ketenpartners, maar de zorgen van de NOvA wel te begrijpen. DWJZ is vooral op zoek naar evenwicht. De filteringsprocedure is op hoofdlijnen beschreven en er is een grondslag voor een algemene maatregel van bestuur opgenomen waarin nadere invulling aan de praktische kant kan worden gegeven. 5.1(2)e reageert namens de NOvA dat de uitspraak van de Hoge Raad niet voor niets is gekomen. Die uitspraak lijkt nu aan de kant te worden geschoven, waarmee principes overboord worden gegooid. De NOvA ziet geen ruimte om in een algemene maatregel van bestuur een betere regeling tot stand te brengen, omdat de uitgangspunten in de wettelijke regeling aan de kant zijn gezet. 5.1(2)e (NOvA) vult aan dat hij alle waardering voor de wetgever heeft, omdat er sprake is van allerlei spelers die iets anders willen. Over de weg die is ingeslagen kan hij echter niet veel goeds zeggen, omdat het aan de voorkant inroepen van het verschoningsrecht in het voorstel heel lastig is gemaakt. Het voorstel zou ertoe kunnen leiden dat ervoor wordt gekozen om maar zo veel mogelijk in beslag te nemen. In het verleden ging het nog om een doos aan stukken, maar door de digitalisering gaat het nu soms wel om terabytes aan data. Nu wordt opgeschreven dat de justitiabele mag prijsgeven om wie het gaat. Dit is een vreemde constructie, omdat de Hoge Raad zegt dat als de verschoningsgerechtigde niet klaagt het latere klaagschrift niet-ontvankelijk moet worden verklaard. Dit is alleen maar een voorbeeld van de principiële keuzes die nu door de wetgever worden gemaakt waar de NOvA niet achterstaat. Daarnaast vraagt 5.1(2)e zich af of nu geen keuzes worden gemaakt waarvan bij de vorige bijeenkomst juist werd gezegd dat er een breder maatschappelijk debat over moet worden gevoerd. 5.1(2)e (politie) reageert dat als de cliënt iets prijsgeeft, het in een aparte bak terecht komt. Dit is ook in het belang van de verschoningsgerechtigde. Hij vraagt aan 5.1(2)e of hij er juist moeite mee heeft door het moment waarop deze informatie wordt prijsgegeven. 5.1(2)e reageert dat de Hoge Raad al in 1982 heeft besloten dat je naar de rechter-commissaris moet als je wil klagen. 5.1(2)e zegt dat de politie een heleboel ook niet wil weten, omdat daar geen belang aan zit. 5.1(2)e (OM) geeft aan dat je het redelijk vermoeden toch ergens moet uithalen. Het kan niet zo zijn dat de verdachte niks zegt; in de bespreeknotitie staat ook dat de verschoningsgerechtigde de cliënt moet beschermen tegen zichzelf. Dit is dus een taak voor de verdediging. 5.1(2)e reageert dat het in de praktijk anders loopt. De rechter-commissarissen constateren een terecht punt, namelijk dat de justitiabele kan aangeven dat hij een advocaat heeft maar niet wie dit is. We moeten voorkomen dat het een guessing game wordt. De retorische vraag die 5.1(2)e wil stellen is of er nu niet een hele andere weg wordt ingeslagen.

5.1(2)e (rechtspraak) vraagt welke verantwoordelijkheid 5.1(2)e wel ziet weggelegd voor de verschoningsgerechtigde. 5.1(2)e antwoordt dat je niet altijd bij een praktijkvoorbeeld kan stilstaan. Stel, er is een bulk gegevens in beslag genomen. De eerste die hiervan in kennis wordt gesteld is degene onder wie het in beslag is genomen, hetgeen in veel gevallen de verdachte betreft. Deze verdachte lijkt als eerste aan de beurt om aan te geven dat er verschoningsgerechtigd materiaal tussen zit. Dat is bij allerlei systeemvastleggingen lastig en niet eenvoudig te identificeren. 5.1(2)e reageert dat hij een probleem constateert, namelijk dat het niet lukt om het dossier zittingsrijp te maken door het gaande houden van het onderzoek. De rechter-commissarissen ervaren dat dit systeem vastloopt. Er moet daarom op zoek worden gegaan naar een nieuwe balans, met een andere verdeling van de verantwoordelijkheden. De rechtspraak vindt het onwenselijk als de volledige verantwoordelijkheid bij het Openbaar Ministerie wordt weggelegd. 5.1(2)e mist dan ook wat de NOvA ziet als de verantwoordelijkheid van de verschoningsgerechtigde als bijdrage aan het proces. 5.1(2)e vraagt zich af voor welk probleem dit de oplossing is. 5.1(2)e reageert dat alle aanwezigen het erover eens zijn dat de vertrouwelijke relatie tussen de justitiabele en de verschoningsgerechtigde essentieel is. De vraag is hoe deze relatie wordt gewaarborgd en welke rol de orde daar voor

zichzelf bij ziet weggelegd. De waarborging van het verschoningsrecht in het digitale tijdperk is namelijk een probleem. [REDACTED] reageert dat de NOvA zich al heeft uitgelaten over haar eigen rol. Wat de NOvA betreft past deze discussie niet binnen het programma nieuw Wetboek van Strafvordering. Er wordt intern al uitvoerig aandacht besteed aan de mogelijkheden om meer eigen verantwoordelijkheid te nemen, maar dat staat los van deze discussie. De NOvA is van mening dat de rol van de rechter-commissaris juist versterkt moet worden en dat daar ook middelen en capaciteit voor moet worden vrijgemaakt. De praktijkproblemen worden misschien opgelost door het onderhavige voorstel maar de waarborging van het verschoningsrecht moet hierbij echt niet worden vergeten. De NOvA zet er vraagtekens bij of daar in het voorstel voldoende aandacht aan wordt besteed. 5.1(2)e reageert dat in het voorstel voor een andere weging wordt gekozen, hetgeen ook duidelijk in de toelichting staat. Wat de rechtspraak betreft is het een reactie op veranderende omstandigheden, namelijk de digitale samenleving die ertoe leidt dat er technische problemen ontstaan bij het filteren van informatie. De rechtspraak doet er alles aan om de problemen die zijn ontstaan het hoofd te bieden en daar worden ook serieuze stappen in gezet. Door de veranderende digitale omstandigheden is de rechtspraak ander werk gaan verrichten dat niet bij de rechtspraak thuishoort, namelijk technische vraagstukken oplossen in plaats van juridisch inhoudelijk beoordelen.

5.1(2)e geeft aan dat DWJZ bij het schrijven van deze notitie een stapje terug heeft genomen en heeft gekeken naar de rollen tussen de verschillende procesdeelnemers. Er wordt nu aan een omgekeerde wereld gebouwd. De rechter-commissaris moet de juridische beslissing nemen en niet de hoofdaannemer van het filterproces zijn. Dat moet het uitgangspunt zijn van de regeling. Geert Knigge (regeringscommissaris) krijgt het woord en geeft aan dat het voorstel inderdaad, zoals de NOvA aangeeft, afwijkt van het arrest van de Hoge Raad. Er was een roep in de praktijk om opnieuw belangen af te wegen en dat heeft geleid tot dit afwijkende voorstel. Dit voorstel zat eigenlijk al in het voorstel dat eerder is gedaan, maar dan verstoep. Het redelijk vermoeden betreft alleen de specifieke gegevens zelf, hetgeen inderdaad afwijkt van hetgeen door de Hoge Raad is uitgesproken. 5.1(2)e reageert dat de Hoge Raad dit niet voor niets recentelijk heeft uitgesproken. 5.1(2)e zegt dat we ook onder ogen moeten zien dat de beslissing van de Hoge Raad tot enorm veel praktijkproblemen leidt, waardoor opsporingsonderzoeken jarenlang stil kunnen liggen. Als de rechter-commissaris aangeeft dat er geen verschoningsgerechtigd materiaal in zit, volgen er wel tientallen bezwaarschriften tot de Hoge Raad over beslag dat door de rechter-commissaris is vrijgegeven. Er wordt hierbij onder meer geklaagd tegen de wijze van filtering, en er wordt vaak al beklag ingesteld voordat de filtering is begonnen. 5.1(2)e kent een voorbeeld van een zaak die al zeven jaar stil ligt. De advocatuur wil vanzelfsprekend graag controleren of de rechter-commissaris zijn werk goed heeft gedaan, maar als de opsporingsinstanties niet eens op zoek zijn naar verschoningsgerechtigd materiaal is het jammer als er zo veel klaagschriftprocedures volgen. De opsporing probeert zo goed mogelijk uitvoering te geven aan het arrest van de Hoge Raad, hetgeen een hele klus is. 5.1(2)e is het met de advocatuur eens dat het verschoningsrecht goed moet worden gewaarborgd, maar we moeten niet toe naar een situatie dat er geen onderzoek meer kan worden gedaan. 5.1(2)e reageert dat hij de eerste is om te onderkennen dat er praktijkproblemen zijn. Tegelijkertijd denkt hij dat de uitspraak van de Hoge Raad nog wat zetting heeft. Hij kan de nogal stevige stelling dat veel procedures vastlopen niet helemaal bevestigen, omdat hij gewoon onderzoeken ziet waarin het filteringsproces wel wordt afgerond. Op jaarbasis ziet hij niet veel onderzoeken die vastlopen, ook niet na rondvragen in de praktijk.

5.1(2)e reageert dat met name zaken bij het Functioneel Parket (FP) vastlopen, hetgeen wordt bevestigd door 5.1(2)e. In de praktijk wordt overal over geklaagd,

waaronder het proces van filtering en het resultaat van de filtering. 5.1(2)e vraagt zich dan ook wel eens af wat de huidige praktijk nog te maken heeft met het beschermen van het verschoningsrecht. Als een verschoningsgerechtigde geen bescherming behoeft, omdat de opsporing het materiaal niet wil zien, waarom moet het dan allemaal eruit worden gefilterd? Dat je niet wil dat berichtenuitwisseling tussen cliënt en advocaat bij de opsporing belandt, betekent niet dat je alles eruit moet filteren. 5.1(2)e bevestigt ook het beeld van 5.1(2)e dat het misgaat in de praktijk. Ook 5.1(2)e deelt dit beeld, met de kanttekening dat het inderdaad vaak om FP-zaken gaat waarin veel contact is geweest voorafgaand aan de zaak. In zaken waarin allerlei civiele vertakkingen zitten, wordt heel veel met een advocaat gecommuniceerd. In dat soort zaken met dat soort type verdachten die het vermogen en de drive hebben om een heel team advocaten in te schakelen loopt het heel vaak vast. De vraag is wat het bijdraagt aan de waarheidsvinding en of dit nog een maatschappelijk belang heeft. Er zijn inderdaad veel onderzoeken waarbij dit niet speelt, maar het specifieke soort waarbij het wel het geval is zijn vaak de grote mediazaken. 5.1(2)e geeft aan dat het dan vaak om verdachten gaat die ook rechtspersoon zijn. Er is een heel model gemaakt hoe vervolgens advocatennamen in het filterproces eruit worden gehaald. Er ontstaan dan klaagpunten. 5.1(2)e leest in het voorstel terug dat deze worden ingedamd om de werkdruk te verlagen. 5.1(2)e reageert dat het niet gaat om verlaging van de werkdruk, maar om de rechter-commissaris te laten doen waar hij voor opgeleid is. In de huidige situatie wordt heel veel bij de rechter-commissaris neergelegd, terwijl technische vraagstukken als gevolg van digitalisering juist beter verdeeld moeten worden. 5.1(2)e denkt dat dit voorstel daar beter in voorziet. Het is geen simpel proces waarin een vakje grijs moet worden gemaakt, zo werkt het niet in de praktijk. 5.1(2)e vraagt of die technische problemen dan niet gewoon moeten worden opgelost. 5.1(2)e antwoordt dat daaraan wordt gewerkt.

5.1(2)e vraagt zich af wat 5.1(2)e eerder bedoelde met de eigen verantwoordelijkheid van de advocatuur. 5.1(2)e antwoordt dat het wenselijk zou zijn dat de advocatuur zelf aangeeft waar verschoningsgerechtigd materiaal te vinden is, zodat dit zonder kennisneming bij de eerste filtering al eruit kan worden gehaald. 5.1(2)e vindt dat deze verantwoordelijkheid bij de rechter-commissaris moet worden neergelegd. 5.1(2)e geeft aan dat je ergens het redelijk vermoeden vandaan moet halen. Er staat niet dat het OM automatisch kan filteren, er moeten wel handvatten worden gegeven om dat te kunnen doen. Alleen al de naam van een advocaat valt onder het verschoningsrecht. Het OM is van mening dat automatische filtering nu niet zou mogen, terwijl dat niet door de Hoge Raad is gezegd. 5.1(2)e reageert dat zojuist door DWJZ is gezegd dat er wordt afgeweken van de uitspraak van de Hoge Raad, terwijl tijdens de vorige sessie is gezegd dat er geen drastische veranderingen worden doorgevoerd. De NOvA constateert nu dat die veranderingen wel zijn doorgevoerd, zonder dat het aangekondigde bredere maatschappelijke debat erover is gevoerd. Er worden daardoor alsnog dingen uit het WODC-rapport gehaald en in dit voorstel gezet, waardoor een andere belangenafweging plaatsvindt dan het verschoningsrecht. 5.1(2)e reageert dat het breder maatschappelijke debat zag over het verplicht stellen van communicatiekanalen voor de advocatuur. Niet alleen omdat dit het programma nieuw wetboek overschrijdt, maar ook omdat dit andere trajecten aangaat. Er is in de gecombineerde werkgroep nieuw Wetboek van Strafvordering van 5 februari jl. een discussie ontstaan met de oproep om te moderniseren. Met die opdracht in het achterhoofd is DWJZ tot deze ingeslagen weg gekomen. 5.1(2)e wil graag iets aanvullen, namelijk dat het inderdaad een grote verandering is en er wordt afgeweken van wat de Hoge Raad eerdere heeft beslist. DWJZ denkt echter met een andere aanpak van de filterprocedure procedures die nu vastlopen te kunnen stroomlijnen. Hiermee past deze wijziging goed bij de doelstellingen van het nieuwe wetboek. 5.1(2)e reageert dat de NOvA van mening is dat een pas op de plaats echt nodig is. Geert geeft aan dat met het voorstel niet het verschoningsrecht zelf is

ingeperkt, door bijvoorbeeld de verschoningsgerechtigde te vragen wie zijn cliënten zijn of camerabeelden van een ziekenhuis op te vragen. Dit soort gevallen vallen nog steeds onder de bescherming van het verschoningsrecht. In 2013 heeft de Hoge Raad al aangegeven dat de situatie waarin een brief van een Duitse advocaat werd gekopieerd onvoldoende is om aan te nemen dat de betreffende advocaat een beroep wil doen op zijn verschoningsrecht. Je bent er niet toe verplicht aan te geven waar de informatie zit, waardoor er slechts een andere afweging van belangen plaatsvindt en niet een andere invulling van het verschoningsrecht.

5.1(2)e (BOD-en) geeft aan dat dit een discussiepunt is waar de partijen het niet over eens zijn geworden. Er wordt gezocht naar een bepaalde balans. Zo is de FIOD vaak primair op zoek naar financiële administratie, maar ergens in de overige leesbare delen zit misschien 2% die mogelijk door het verschoningsrecht wordt geraakt. In het oude voorstel zou de 100% dan helemaal door de molen moeten worden getrokken en door de rechter-commissaris over moeten worden beslist, terwijl met het nieuwe voorstel slechts de 2% door de molen moet. Het klopt dat de stelplicht van de advocatuur wat zwaarder wordt, omdat ze moeten aangeven waar de data zit, maar met dit voorstel keert wel een beetje balans terug. **5.1(2)e** geeft aan dit percentage niet te kunnen onderschrijven, maar denkt dit voorstel daar niet voor nodig te hebben. Je kunt op de financiële informatie al een andere sticker plakken zodat deze een ander traject ingaat. Het valt namelijk niet goed in te denken dat hier verschoningsgerechtigd materiaal tussen zit. **5.1(2)e** reageert dat paragraaf 3, die over het filterproces gaat, eigenlijk een verduidelijking is van hetgeen nu wordt omschreven. Er wordt een voorselectie gemaakt van hetgeen wel en niet gefilterd wordt, de hele bulk wordt sowieso al niet gefilterd. **5.1(2)e** zegt te denken dit niet goed te hebben begrepen. Als je 13 dozen met witte enveloppen hebt, kan in al deze enveloppen verschoningsgerechtigd materiaal zitten. **5.1(2)e** reageert dat die zorgplicht ten aanzien van bulkgegevens al in het voorstel zit. Dat is niet het inhoudelijk beoordelen van de gegevens. Stel, er wordt een telefoon uitgelezen en de verschoningsgerechtigde geeft aan met zijn cliënt via whatsapp te hebben gecommuniceerd. Er zit in die hoek van de data dan een concrete verdenking, waardoor een zorgplicht ontstaat om met die hoek van de data goed om te gaan. **5.1(2)e** reageert dat daar dan de systeemwijziging zit. **5.1(2)e** bevestigt dit, maar geeft aan dat dit niet betekent dat er een blanco cheque ontstaat. Er zit een zorgplicht in. Als blijkt dat in die hoek mogelijk verschoningsgerechtigd materiaal zit, moet er worden gefilterd. Geert vult aan dat het niet enkel gaat om filteren, maar ook om selecteren. Als een redelijk vermoeden ontstaat wordt verwacht en erop vertrouwd dat niet verder wordt gekeken. Maar op dit punt is het voorstel anders dan de huidige praktijk, omdat in de huidige praktijk kennelijk het beeld bestaat dat er absoluut niet mag worden gekeken.

5.1(2)e stelt dat er ook op een andere manier dan door wetgeving gezocht wordt naar oplossingen. Het nieuwe wetboek is er nog lang niet en de praktijk moet door. Als hij de notitie lees, heeft hij het idee dat de boodschap richting de verschoningsgerechtigde is dat er goed op de zaak moet worden gelet en erop moet worden geanticipeerd dat het een discussiepunt kan worden. Het is daarom handig je administratie zo in te richten dat het makkelijk is terug te vinden, bijvoorbeeld door middel van een watermerk. Dit wordt niet wettelijk ingevuld, maar het is wel een vinger in die richting. **5.1(2)e** denkt dat het heel terecht is om van de advocatuur te vragen dat zij een wezenlijke bijdrage kunnen leveren in het filterproces. **5.1(2)e** vraagt waar **5.1(2)e** op doelt met zijn opmerking dat er ook andere trajecten lopen. **5.1(2)e** antwoordt dat gesprekken hebben plaatsgevonden tussen de ketenpartners over dit onderwerp, maar er moeten nog meer concrete gesprekken worden gevoerd. **5.1(2)e** geeft aan dat er inderdaad gesprekken met de rechtspraak hebben plaatsgevonden, die gingen over mailherkenning. De NOvA heeft laten weten welwillend te staan tegenover stappen in de goede richting met betrekking

tot het verschoningsrecht en hier met het OM verder over te willen praten. De NOvA vraagt naar het moment waarop andere beroepsgroepen waarbij het verschoningsrecht speelt worden betrokken bij het onderhavige voorstel. 5.1(2)e geeft hierover aan dat deze beroepsgroepen in formele consultatie worden betrokken. De NOvA is voor dit traject in het kader van het programma nieuw Wetboek van Strafvordering veruit de meest betrokken partner waarbij het verschoningsrecht speelt en wordt daarom in deze fase al betrokken.

3. Onderwerp 2: Rechtsmiddelen

5.1(2)e (DWJZ) leidt het onderwerp weer in. In de Afdelingen 4.1.1 en 4.1.2 van Boek 6 is een regeling opgenomen op grond waarvan belanghebbenden zich kunnen beklagen over inbeslagneming en het uitblijven van de teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen en over het overnemen van gegevens, met het oog op teruggave of vernietiging daarvan. Deze regeling biedt – onbedoeld en anders dan het huidige artikel 552a – geen (expliciete) grondslag voor een beklag dat betrekking heeft op inbreuken op het functioneel verschoningsrecht. De in de artikelen 6.4.1 en 6.4.5 opgenomen beklaggronden voorzien daarin namelijk niet. Onder de wel genoemde beklaggronden is kennisneming van de aan het inbeslaggenomen voorwerp te ontleen informatie niet te brengen.

In de hier gesignaleerde wettelijke leemte zal worden voorzien. Hoe dit precies vorm moet krijgen zal nog worden gezien. Op dit punt is dus in de bijlage bij deze notitie nog geen specifiek voorstel voor de wettekst gedaan. Voorgesteld wordt om alleen beklag mogelijk te maken over de (dreigende) kennisneming van mogelijk geprivilegieerd materiaal. De klager moet met voldoende precisie aangeven op welke voorwerpen of gegevens zijn beklag betrekking heeft. Die invulling brengt tevens mee dat gesteld en onderbouwd moet worden dat van een redelijk vermoeden (zoals gedefinieerd in artikel 2.7.61a, tweede lid) sprake is. Als aan deze basisvoorwaarden niet is voldaan, zal de klager niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in zijn beklag. De vragen die DWJZ aan de ketenpartners heeft is wat zij vinden van deze aanvulling en of deze kan bijdragen aan de indamming van het aantal beklagprocedures.

5.1(2)e (OM) vraagt of dit betekent dat wanneer iemand beklag wil doen en aangeeft dat ergens verschoningsgerechtigd materiaal tussen zit, zowel de verschoningsgerechtigde als de verdachte dit kunnen aangeven. Als 5.1(2)e het voorstel goed interpreteert, denkt hij dat het veel gericht is en minder ziet op hoe het filteren gaat. Het indammen van beklag is in ieder geval een stap in de goede richting, omdat het erop lijkt dat nu overal over geklaagd kan worden. 5.1(2)e is daarom blij dat er nu wel stappen worden gezet op dit punt. Hij kon niet direct dingen ontdekken waarvan hij van mening is dat ze anders moeten worden vormgegeven. 5.1(2)e zegt dat de rechtspraak zich ook kan vinden in de stroomlijning, maar nog wel een grondslag mist. Het punt van de rechtspraak heeft dan ook te maken met artikel 2.7.61a en hoe daarin is omschreven dat je geen kennis kan nemen van voorwerpen als het vermoeden ontstaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, tenzij de rechter-commissaris anders beslist op grond van zijn oordeel dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover niet uitstrekt, dan wel op de gronden genoemd in artikel 2.7.61, eerste lid. De vraag is of deze formulering nu niet te ruim is, als over ieder stukje papier dat in beslag wordt genomen door de verschoningsgerechtigde kan worden geklaagd. 5.1(2)e vraagt zich daarom af of het beoogd is om een enorm ruim toetsingskader te formuleren. Geert geeft aan dat het uitgangspunt is dat de rechter-commissaris alleen ter toetsing wordt geroepen als er een redelijk vermoeden is dat de informatie onder het verschoningsrecht valt. Het moet concreet zijn om welke verschoningsgerechtigde het gaat, aangezien er situaties zijn bij automatische filtering

waarin zich vals positieven bevinden. Als de rechter-commissaris bij kennisneming ziet dat er geen enkele relatie is met een functioneel verschoningsgerechtigde, mag daar kennis van worden genomen als er geen verschoningsgerechtigde in beeld is. Het kan zich ook voordoen dat er een verschil van mening is over de vraag of iets onder het verschoningsrecht valt, maar ook over de vraag of het verschoningsrecht doorbroken mag worden of niet. 5.1(2)e vraagt bij wie dat redelijk vermoeden er moet zijn, waarop Geert antwoordt dat dit in eerste instantie bij de rechter-commissaris is, maar dat dit ook de officier van justitie kan zijn. Het is meestal zo dat wanneer de rechter-commissaris bij een doorzoeking bij een functioneel verschoningsgerechtigde gegevens in beslag neemt, er bijna praktisch altijd een redelijk vermoeden aanwezig is. Als de rechter-commissaris aangeeft dat er niet mag worden kennisgenomen, mag het ook echt niet meer worden geraadpleegd. De rechter-commissaris moet het dan voorleggen aan de verschoningsgerechtigde; hij kan daar alleen met goede redenen van afwijken.

5.1(2)e zegt te schrikken van deze discussie. Hij vraagt zich af of de aanwezigen de Castor-zaak gemist hebben, waarin de landsadvocaat zelfs is berispt. We moeten hier lering van trekken, maar het lijkt alsof er nu wel heel snel de andere kant op wordt geredeneerd. 5.1(2)e beaamt dat het fout is gegaan in die zaak, maar niet elke zaak is de Castor-zaak. 5.1(2)e wil ingaan op het beklagrecht op zichzelf. Er is een ontwikkeling merkbaar waarin de Hoge Raad niet zonder meer toelaat dat over alles kan worden geklaagd. Er is een tweetal keren niet-ontvankelijkheid uitgerold het afgelopen jaar, in zaken waarin werd geklaagd over de wijze van filtering. Dit bedoelde 5.1(2)e ook met zijn opmerking dat je ziet dat de uitspraken van de Hoge Raad van twee jaar geleden zich in de jurisprudentie ontwikkelen. Gelukkig is dit al uitgekristalliseerd zodra het nieuwe wetboek in werking treedt; over de overige keuzes heeft de NOvA zich inmiddels voldoende uitgelaten. 5.1(2)e zegt zich aan te sluiten bij de opmerkingen van de rechtspraak en het OM.

4. Onderwerp 3: verslaglegging

5.1(2)e snijdt het onderwerp verslaglegging aan. In de schriftelijke inbreng vragen de BOD-en naar de wijze van verslaglegging van de filteringsprocedure onderscheidenlijk van het geval waarin in vrijgegeven gegevens alsnog geprivilegieerd materiaal wordt aangetroffen. Het antwoord op deze vragen is zeer relevant voor de nieuwe wettelijke regeling en de toelichting daarop. Bezien vanuit de zorgplicht van artikel 2.7.58a is een begin van een antwoord in elk geval dat verslaglegging op zodanige wijze moet plaatsvinden dat daarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat een inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht. Het belang van deze vraag is in elk geval groot nu uit de rechtspraak van de Hoge Raad (zie het recente ECLI:NL:HR:2026:171) lijkt te moeten worden afgeleid dat een "proces-verbaal van vernietiging" aan het procesdossier moet worden toegevoegd. 5.1(2)e vraagt dan ook hoe de praktijk op dit moment uitvoering geeft aan deze jurisprudentie van de Hoge Raad en wat wordt opgenomen in het proces-verbaal van vernietiging.

Geert vult aan dat het proces-verbaal van vernietiging in het nieuwe wetboek niet meer bestaat, maar de vraag is of transparant moet zijn welke gegevens eruit zijn gefilterd waar geen kennis van is genomen en waarom dat niet is gebeurd. Als je uitgebreid gaat verantwoorden liggen immers de gegevens op straat, dus de vraag is waarom het nodig is om het stuk in het procesdossier te voegen. Geert vraagt daarom aan de ketenpartners of zij een andere manier van verantwoording mogelijk achten en hoe dit nu gaat in de praktijk. 5.1(2)e vraagt of DWJZ dit in het wetboek wil gaan regelen, aangezien dit nu gaat op basis van besluiten. 5.1(2)e zegt dat dit afhangt van het antwoord op de gestelde vraag. 5.1(2)e reageert dat je onderscheid moet maken tussen het filteren en het stuiten op een individueel document. Als het gaat over filteren, hebben we

het over twee filterprocedures. Als het goed is legt de medewerker geheimhouding vast welke opdracht is ontvangen van welke autoriteit, welke trefwoorden erdoorheen zijn gehaald en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Als het goed is legt hij niet vast om welke aantallen het gaat, aangezien dat ook niet mogelijk is in een massaal filterproces. Als de opdracht komt van de rechter-commissaris, ontvangt de medewerker ook de zoekterm van de rechter-commissaris. Deze zoekterm wordt vervolgens in een bijlage gezet. De bijlage gaat samen met het proces-verbaal naar de rechter-commissaris en de rechter-commissaris stuurt deze vervolgens zonder bijlage met zoektermen naar de officier en de advocaat. Als er filtering heeft plaatsgevonden op verzoek van de officier, heeft hij de zoektermen voorzien en is hij daar al mee bekend. Die staan dan meestal in het proces-verbaal. Als een medewerker onverhoeds op een document stuit waar het verschoningsrecht zich over uitstrekt, moet hij direct stoppen met kennisnemen en het document ontoegankelijk maken. Hij meldt dit vervolgens aan de projectleider, die vervolgens de officier inlicht. Hij moet dan vastleggen dat er een document is aangetroffen. Het probleem ontstaat dan als rechterlijke controle achteraf mogelijk moet zijn. Het stuk moet namelijk te individualiseren zijn. 5.1(2)e vult aan dat je in een proces-verbaal wel de context schetst waarom het verschoningsrecht zich erover uitstrekt. Bijvoorbeeld als je ziet dat er een afspraak wordt gemaakt bij een bepaalde praktijk. Je stopt dan met kennisnemen en legt ook vast hoeveel je van het document gezien hebt. Veel bewijs volgt uit chats. Het kan best zijn dat je al honderd berichten hebt gezien voordat je realiseert dat het een verschoningsgerechtigde betreft. Intern heeft 5.1(2)e gezegd dat door de geheimhoudingsfunctionaris geen proces-verbaal wordt opgemaakt. De bedrijfsprocessen bij de politie zijn gemaakt om collega's inzicht te geven in het werk dat wordt gedaan. 5.1(2)e geeft aan dat dit een gescheiden traject betreft. De geheimhoudingsfunctionaris mag enkel communiceren met een rechter-commissaris, dus het proces-verbaal gaat ook naar de rechter-commissaris. 5.1(2)e geeft aan dat de vraag is hoe dat zou veranderen als het filteren overwegend onder verantwoordelijkheid van de officier plaatsvindt. 5.1(2)e reageert dat dit geen verschil maakt. Het zit hem dan in de vraag hoe je aan de zoektermen komt, bijvoorbeeld vanuit de opsporing of op suggestie van een advocaat. 5.1(2)e geeft aan dat het proces-verbaal er blijk van zal moeten geven dat de zorgplicht serieus is genomen. Het kan ook zijn dat je onderzoek nog in de heimelijke fase zit waardoor je de verschoningsgerechtigde nog niet kan benaderen.

Geert geeft aan dat het interessant is te horen dat bij het filterproces onderscheid wordt gemaakt tussen het proces-verbaal en de bijlage. De bijlage is essentieel voor controle maar de vraag is of het dan ook nodig is de bijlage bij de processtukken te voegen en zo ja, waarom dat nodig zou zijn. Je zal de zittingsrechter inzicht moeten geven in wat er is gebeurd en of er misschien ten onrechte te veel kennis is genomen. Dan heb je namelijk een serieus probleem waar misschien sancties op moeten volgen. 5.1(2)e geeft aan dat in alle gevallen als er iets mis is gegaan, er wel een proces-verbaal wordt opgemaakt en ook van de wijze waarop dit is gegaan. Geert vraagt of het ook wordt vermeld als het misgaat in het voorbeeld van de envelop, hetgeen wordt bevestigd door 5.1(2)e 5.1(2)e vult aan dat het ook om andere situaties gaat. Er wordt veelvuldig gecommuniceerd tussen rechter-commissarissen en geheimhoudingsfunctionarissen. De rechter-commissaris houdt hierbij een eigen dossier bij, dat geen onderdeel gaat uitmaken van het procesdossier. De beslissing van de rechter-commissaris wordt hierin zo veel mogelijk vastgelegd. De zoektermen zitten hier niet bij, omdat de Hoge Raad heeft aangegeven dat deze niet in het dossier mogen. De bijlage gaat natuurlijk wel naar de verschoningsgerechtigde, maar niet naar de officier. Als er op zitting een punt van wordt gemaakt, zal dat vooral vanuit de verdediging komen. Het is niet heel denkbaar dat een officier daar een punt van maakt. Maar als er een discussie ontstaat moeten de handelingen worden verantwoord. Zoektermen komen vaak ook via de verdediging binnen. 5.1(2)e reageert dat de verdediging dan iets aangeeft waar het OM geen weet

van heeft, hetgeen gekke situaties oplevert. Het OM weet namelijk niet wat de zoektermen zijn en wat er gevonden is, waardoor het OM er niet echt iets van kan vinden. De vraag was hoe er wordt geverbaliseerd. Er is binnen het OM afgesproken transparant en controleerbaar te zijn. Er gaat niks achter te schermen, alles gaat in ambtshandelingen of in verbalen en alles gaat in het procesdossier. Het uitgangspunt is dat als het voor de rechter relevant is, het in het procesdossier moet. Maar niet al het materiaal waar geen kennis van is genomen komt in het procesdossier, tenzij de verdediging van mening is dat relevant materiaal is achtergehouden.

5.1(2)e geeft aan dat zodra de opsporing stuit op verschoningsgerechtigd materiaal er wordt ingegrepen door het stil te leggen. Daar moet dan melding van worden gemaakt, waardoor het een relevante vraag is hoe dat zijn weg naar het procesdossier moet vinden. Geert reageert dat het inderdaad transparant moet zijn, maar dat het alsnog de vraag is hoe je dat vastlegt in een proces-verbaal en of het dan altijd aan het procesdossier moet worden toegevoegd. **5.1(2)e** geeft aan dat het in de praktijk niet altijd hetzelfde gaat. Je ziet situaties waarin het met naam en toenaam in het dossier komt zoals zojuist door de rechtspraak is aangegeven, maar ook andere situaties.

5.1(2)e geeft aan dat binnen het ketenproject veel discussie is geweest over wat de geheimhoudingsfunctionaris vast kan leggen over de waarborgen. Het gaat steeds bijvoorbeeld om de vraag of de FIOD logbestanden in het dossier moet voegen om aan te tonen wie er allemaal toegang hebben gehad. Je kunt van een functionaris verwachten dat hij weet hoe het systeem in elkaar zit en dat er een proces-verbaal komt waarin staat hoe er is gehandeld. **5.1(2)e** geeft aan dat er bij het OM veel vragen binnenkomen over wie er allemaal toegang hebben gehad, waardoor het OM in de praktijk hier vaak alvast op voorsorteert. **5.1(2)e** geeft aan dat de techniek met logbestanden grof wordt overschat. Vaak constateer je pas nadat er verschoningsgerechtigd materiaal in het dossier terecht is gekomen wie er eigenlijk allemaal toegang hebben gehad en hoe vaak er is gekeken. De suggestie is dat logbestanden hier enig inzicht in geven, maar in de praktijk is dat nauwelijks zo. **5.1(2)e** onderschrijft dit. Er kan niet worden achterhaald wie er bijvoorbeeld precies naar een bepaalde pagina van een document heeft gekeken en hoelang die persoon heeft gekeken.

5. Onderwerp 4: rechtsgevolg

5.1(2)e leidt weer in. In de schriftelijke inbreng vragen de BOD-en naar de rechtsgevolgen van een (onbedoelde) inbreuk op het functioneel verschoningsrecht. Onder de nieuwe regeling wordt enige afstand genomen van het idee dat het mogelijk is een ideaalmodel te bereiken van een waterdicht systeem en een perfecte filtering. Dit raakt ook aan de vraag wat de rechtsgevolgen zijn van een (onbedoelde) inbreuk op het functioneel verschoningsrecht. In de voorgestelde regeling wordt, in het voetspoor van het WODC-rapport, nog een stap verder gezet. De wijze waarop een verschoningsgerechtigde zijn informatiehuishouding inricht is daarin ook een factor die een rol speelt bij de vraag welke inspanningen in redelijkheid van politie en justitie mogen worden verwacht. Het gaat daarbij dus niet om de vraag welke rechtsgevolgen eventueel onrechtmatig handelen moet hebben, maar om de daaraan voorafgaande vraag of sprake is van onrechtmatig handelen. Zoals in paragraaf 4 van de bespreknotitie is aangegeven valt er veel voor te zeggen om – in gevallen waarin in het procesdossier onbedoeld toch geprivilegieerd materiaal blijkt te zitten – dergelijk materiaal categorisch van het bewijs uit te sluiten, dus ook als door de schending van het functioneel verschoningsrecht geen belang van de verdachte is geschonden. Denkbaar is een bepaling van die strekking aan het nieuwe wetboek toe te voegen. De vraag aan de ketenpartners is wat zij vinden van deze geschetste benadering. De rechtspraak heeft in zijn schriftelijke bijdrage al aangegeven dat bij uitsluiting er ook

geen uitzonderingsgevallen mogelijk zijn. 5.1(2)e geeft aan te denken dat er op dit moment helemaal geen discussie is over de vraag of verschoningsgerechtigd materiaal als bewijs mag worden gebruikt. Het hoort daarom ook niet in het procesdossier thuis. De vraag is dus welk probleem er wordt opgelost, behalve de symbolische waarde van deze benadering. 5.1(2)e zegt zich daarbij aan te sluiten. De huidige wettelijke regeling over onherstelbare vormverzuimen biedt meer maatwerk dan hier wordt voorgesteld.

Geert geeft aan dat de regeling zoals die nu in het nieuwe wetboek staat heel erg aanknoopt bij het belang van de verdachte. Er zijn situaties denkbaar waarin het verschoningsrecht geschonden wordt, maar waarin het om een andere vertrouwensrelatie gaat en er geen belang van de verdachte is geschonden. Het is in die zin een uitsluiting ten opzichte van de huidige regeling. In gevallen waarin het verschoningsrecht geschonden is, sluit de Hoge Raad in de prejudiciële beslissing heel erg aan bij de belangen van de verdachte. Je ontnemt daardoor opsporingsambtenaren ieder belang om materiaal te verzamelen, aangezien je het toch niet mag gebruiken. 5.1(2)e reageert dat hij geen bezwaar ziet tegen deze bepaling, omdat het heel specifiek wordt gemaakt. 5.1(2)e vraagt zich af of er niet sommige situaties zijn waarin je dit liever niet zou doen. Je introduceert als het ware een niet-strafrechtelijk element in het strafproces. Geert reageert dat het wel gaat om het gebruik van bewijsmateriaal. Er is nu in de wettelijke regeling geen grond voor uitsluiting. 5.1(2)e vraagt zich af of we niet moeten komen tot een soort 359a-achtige regeling, waarin je niet categorisch uitsluit maar belangen moet gaan afwegen. Geert vraagt zich af of dat wenselijk is als er nu geen uitzonderingen kunnen worden bedacht.

5.1(2)e dankt de aanwezigen voor hun goede input en komt naar deze bijeenkomst. De volgende stap is formele consultatie van de tweede aanvullingswet.

Van: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam)
Aan: 5.1(2)e (Rvdv "s-Gravenhage")
Onderwerp: FW: Bespreknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering
Datum: maandag 16 maart 2026 13:44:48
Bijlagen: 260306 Verslag derde expertmeeting verschoningsrecht.pdf
image001.png

Hi 5.1(2)e

Dus toch een verslag, dat scheelt mij weer een klusje!

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
rechter-commissaris / senior-rechter

de Rechtspraak

5.1(2)e

www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e BD/DWJZ/SSR 5.1(2)d @minjenv.nl>
Verzonden: maandag 16 maart 2026 13:29
Aan: 5.1(2)e @politie.nl>; 5.1(2)e @politie.nl>;
5.1(2)d (Functioneel Parket) <@om.nl>; 5.1(2)e
(Functioneel Parket) <5.1(2)e @om.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank
Rotterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam)
<5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e @belastingdienst.nl>; 5.1(2)e @belastingdienst.nl>; 5.1(2)e
@advocatenorde.nl>; @wlaws.com>; 5.1(2)e
BD/DGRR/DRC/SH <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e BD/DRB/SBA
<5.1(2)d@minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DRB/TR 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e
/DGRR/DSK 5.1(2)e @minjenv.nl>
CC: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR @minjenv.nl>; 5.1(2)e 5.1(2)e
BD/DJOA/IBOZ 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e @oudleden-hogeraad.nl>; 5.1(2)f
BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Bespreknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het
nieuwe Wetboek van Strafvordering

Beste allen,

Bij deze stuur ik u, zoals toegezegd, het verslag van de derde expertmeeting over het
verschoningsrecht van vrijdag 6 maart jl. Mochten er naar aanleiding van het verslag
nog opmerkingen zijn, kunt u mij mailen.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
5.1(2)e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Straf- en sanctierecht
5.1(2)e @minjenv.nl | 5.1(2)e 5 | ma-vr

Van: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: vrijdag 6 maart 2026 16:15

Aan: 5.1(2)e @politie.nl; 5.1(2)e
@politie.nl; (Functioneel Parket) 5.1(2)e @om.nl;
(Functioneel Parket) 5.1(2)e @om.nl;
5.1(2)e @rechtspraak.nl <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e
(Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e @belastingdienst.nl
<5.1(2)e @belastingdienst.nl>; @belastingdienst.nl 5.1(2)e @belastingdienst.nl;
5.1(2)e @advocatenorde.nl; 5.1(2)e @wlaws.com
5.1(2)e @wlaws.com>; 5.1(2)e - BD/DGRR/DRC/SH 5.1(2)e @minjenv.nl;
5.1(2)e @minjenv.nl <@minjenv.nl>; 5.1(2)e @minjenv.nl
5.1(2)e @minjenv.nl; 5.1(2)e - BD/DGRR/DSK <5.1(2)e @5.1(2)e
BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e .mulder@minjenv.nl>; 5.1(2)e @oudleden-hogeraad.nl; 5.1(2)e
BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het
nieuwe Wetboek van Strafvordering

Beste allen,

Nogmaals veel dank voor uw bijdrage aan de deskundigenbijeenkomst van vanmiddag.
Zoals toegezegd delen we bij deze de reactie van de kabinetten RC op de
bespreeknotitie voor deze bijeenkomst. Ik zal het verslag zo spoedig mogelijk in orde
maken en ook met u delen.

Een prettig weekend gewenst!

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
5.1(2)e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Straf- en sanctierecht
5.1(2)e @minjenv.nl | 5.1(2)e | ma-vr

Van: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: donderdag 26 februari 2026 15:04

Aan: 5.1(2)e @politie.nl; 5.1(2)e @politie.nl;
5.1(2)e (Functioneel Parket) 5.1(2)e @om.nl; 5.1(2)e
(Functioneel Parket) 5.1(2)e @om.nl; 5.1(2)e @rechtspraak.nl
<5.1(2)e @rechtspraak.nl>; (Rechtbank Amsterdam)
<5.1(2)e @rechtspraak.nl>; @belastingdienst.nl; 5.1(2)e @belastingdienst.nl
5.1(2)e @belastingdienst.nl; 5.1(2)e @advocatenorde.nl;
5.1(2)e @wlaws.com <5.1(2)e @wlaws.com>; 5.1(2)e - BD/DGRR/DRC/SH
<5.1(2)e @minjenv.nl>; @minjenv.nl <5.1(2)e @minjenv.nl>;
5.1(2)e @minjenv.nl <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DGRR/DSK
<5.1(2)e @minjenv.nl>
CC: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e -
BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl; G.Knigge@5.1(2)i .nl; 5.1(2)e
5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e @minjenv.nl>

Onderwerp: Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

Beste allen,

Bij deze de bespreeknotitie voor de derde expertmeeting over het verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering van volgende week vrijdag (6 maart). Daarnaast nog een vriendelijke reminder om mij ervan op de hoogte te stellen als u niet fysiek zal aansluiten.

Tot volgende week!

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

5.1(2)e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Straf- en sanctierecht
5.1(2)e@minjenv.nl | 05.1(2)e | ma-vr

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: donderdag 19 februari 2026 10:52

Aan: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR; 5.1(2)e 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR; 5.1(2)e

- BD/DWJZ/SSR; 5.1(2)e 5.1(2)e

(Functioneel Parket); 5.1(2)e (Functioneel Parket);

5.1(2)e@rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam);

5.1(2)e@belastingdienst.nl; @belastingdienst.nl; 5.1(2)e

@wlaws.com; - BD/DGRR/DRC/SH; 5.1(2)e@minjenv.nl;

5.1(2)e@minjenv.nl; 5.1(2)e - BD/DGRR/DSK

Onderwerp: Deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht

Tijd: vrijdag 6 maart 2026 12:00-14:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: M01-27 Pietersberg-zaal (Turfmarkt 147, Den Haag) of Webex;

5.1(2)i

Beste allen,

Op vrijdag 6 maart aanstaande vindt van 12:00 tot 14:30 een derde deskundigenbijeenkomst plaats over het verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Het heeft onze voorkeur om de bijeenkomst zo veel mogelijk in fysieke vorm te laten plaatsvinden, maar we hebben er begrip voor als er aanwezigen zijn die via Webex willen aansluiten. Ik verzoek u vriendelijk mij hiervan op de hoogte te stellen als dit het geval is. Als ik geen bericht ontvang, meld ik u allen aan bij de receptie. Om door de poortjes te kunnen, is het van belang om een geldig legitimatiebewijs (identiteitskaart of paspoort) mee te nemen, gelet op de strenge beveiliging van de Turfmarkt.

Indien er nog vragen zijn, ben ik bereikbaar via de onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

5.1(2)e

-- De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. --

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Deelnemen aan Rijksvideo Vergadering

Meer manieren om deel te nemen:

Deelnemen via de vergaderingskoppeling

5.1(2)i [redacted]

Deelnemen via vergaderingsnummer

Vergaderingsnummer (toegangscode): 5.1(2)i [redacted]

Wachtwoord voor vergadering: 5.1(2)i [redacted]

Deelnemen via telefoon

Alleen VoIP gebruiken

Deelnemen via een videosysteem of -toepassing

Kies 5.1(2)i [redacted]@rijksvideo.webex.com

U kunt ook 5.1(2)i [redacted] kiezen en uw vergaderingsnummer invoeren.

Als u een host bent, [klikt u hier](#) en meldt u zich aan bij de site om hostgegevens weer te geven.

Hulp nodig? Ga naar <https://help.webex.com>

Klik [hier](#) voor informatie over uw privacy .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Reactie rechters-commissarissen op Notitie derde expertmeeting functioneel verschoningsrecht

Inleiding

De rechters-commissarissen hebben met instemming kennis genomen van de ‘Notitie derde expertmeeting verbetering regeling functioneel verschoningsrecht (t.b.v. tweede aanvullingswet nieuw wetboek van strafvordering)’. Wij zijn verheugd dat de door ons geuite zorgen over de vastlopende verschoningsrechtpraktijk in strafzaken zijn gehoord en onderkend en vertaald lijken te gaan worden in een gewijzigd voorstel. Wij willen nog eens benadrukken dat wij als rechters-commissarissen niet tornen aan het belang dat hulpzoekenden zich zonder vrees tot een verschoningsgerechtigde moeten kunnen wenden en dat wij staan achter de noodzaak in dat verband het verschoningsrecht met wettelijke waarborgen te beschermen. Er is echter ook een opsporingsbelang en een realiteit van wat in dat opzicht mogelijk is en wat redelijkerwijs kan worden gevergd van politie, justitie en rechterlijke macht. Met de onderhavige notitie wordt naar een nieuwe balans gezocht en dat zien wij als een zeer positieve ontwikkeling.

Wij kunnen de vragen als volgt beantwoorden.

Onderdeel 3 Filteringprocedure en beoordelingsprocedure

(3a) Wij kunnen ons goed vinden in de thans uitgezette lijnen waarlangs de nieuwe inzichten vorm lijken te krijgen. Het uitgangspunt dat het redelijk vermoeden dat er sprake is van verschoningsgerechtigde informatie betrekking heeft op specifieke gegevens en dat van bulkgegevens (behoedzaam) kennis mag worden genomen ook al kunnen zich daarin geprivilegieerde gegevens bevinden spreekt aan. Dat doet recht aan de verschillende belangen, waaronder het belang dat onderzoeken niet nodeloos stil komen te liggen, en verantwoordelijkheden, waaronder de verantwoordelijkheid van degene die het verschoningsrecht inroept. De idee dat de selectie en filtering van verschoningsgerechtigde informatie daarom kan worden uitgevoerd door daarvoor aangewezen opsporingsambtenaren onder verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie en dat de rechter-commissaris alleen hoeft te worden betrokken als het openbaar ministerie kennis wil nemen van uitgefilterde gegevens, sluit daar op aan.

(3b) Wij maken twee concrete kanttekeningen.

- In de inleiding (pagina 4, 3^e alinea) wordt opgemerkt dat als degene onder wie de gegevens zijn overgenomen “concreet aangeeft wie de functioneel verschoningsgerechtigde is en van welk informatiekanaal gebruik is gemaakt”, de vermoedelijk geprivilegieerde gegevens automatisch kunnen worden uitgefilterd en dat het redelijk vermoeden op de aldus gefilterde gegevens rust. In de wettekst is dit neergelegd in de tweede volzin van art. 2.7.61a lid 2: die filtering leidt tot een verzameling gegevens die vermoedelijk voor het overgrote deel geprivilegieerd zijn. Het begint dus met zoektermen die aan de officier worden verstrekt. Wellicht is het zinvol om te verduidelijken dat het niet alleen gaat om de concrete gegevens van de verschoningsgerechtigde(n) en het gebruikte informatiekanaal maar ook om andere zoektermen die redelijkerwijs kunnen bijdragen aan een zorgvuldige uitfiltering van verschoningsgerechtigde gegevens. Deze toevoeging geeft ook een basis voor een redelijke schifting van zoektermen door de officier van justitie. Uiteindelijk kan dit in de amvb bedoeld in art. 2.7.61b lid 2 verder worden geregeld.

- Voortbordurend op het voorbeeld in de notitie: stel dat er een redelijk vermoeden bestaat tav een envelop die door de verdachte concreet is aangewezen, dan gaat de officier naar de rc met het verzoek om de inhoud van de envelop te beoordelen. Indien de rc van oordeel is dat de informatie in die envelop evident niet verschoningsgerechtigd is, dient dan toch het standpunt van de verschoningsgerechtigde gevraagd te worden, gevolgd door betekening van de beslissing aan die verschoningsgerechtigde, die daartegen beroep kan instellen (zie ook punt 4b)?

Onderdeel 4 Rechtsmiddelen

(4a) Wij onderstrepen de meerwaarde van deze aanvullingen. Dat beklag alleen mogelijk wordt over de (dreigende) kennisneming van mogelijk geprivilegieerd materiaal en dat de klager dus met voldoende precisie moet aangeven op welke voorwerpen en gegevens zijn beklag betrekking heeft, dat hij moet stellen en onderbouwen dat sprake is van een redelijk vermoeden dat het gaat om gegevens waarover het verschoningsrecht zich uitstrekt en dat niet geklaagd kan worden over de door de rechter-commissaris gevolgde beoordelingsprocedure of de selectie- of filteringsprocedure die onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie plaats heeft gevonden, zal substantieel bijdragen aan het verminderen van ongerichte klachten en het indammen van het aantal beklagprocedures.

(4b) In de wet zal een beklaggrond worden opgenomen, een concreet voorstel is daartoe nog niet gedaan (notitie p. 12, derde alinea).

Wij signaleren het volgende aandachtspunt. Uit de notitie kan blijken dat in het voorstel is beoogd tot uitdrukking te brengen dat door een belanghebbende geklaagd kan worden als een schending van het verschoningsrecht dreigt of zich manifesteert. Daarvan is sprake als er kennis dreigt te worden genomen van geprivilegieerd materiaal. Daarbij moet in de begripsvorming van de notitie en de voorgestelde wettekst aangesloten worden bij artikel 2.7.61a NSv. In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat hieronder worden verstaan verschoningsgerechtigde gegevens waarop de rechter-commissaris één van de in artikel 2.7.61 eerste lid NSv genoemde doorbrekingsgronden van toepassing heeft verklaard. Daarover mag dus worden geklaagd. Over een dergelijke beslissing moet ook (vooraf) de verschoningsgerechtigde (en in een voorkomend geval een vertegenwoordiger van de beroepsgroep) worden geconsulteerd (artikel NSv 2.7.62 lid 3 en 4). Blijkens het eerste lid van artikel 2.7.61a NSv gaat het daarbij echter ook om gegevens ten aanzien waarvan de rechter-commissaris heeft beslist ‘dat op grond van zijn oordeel het functioneel verschoningsrecht zich daarover niet uitstrekt’. Dat is dus een andere categorie gegevens dan de gegevens waarop één van de doorbrekingsgronden van toepassing is verklaard. Dat zijn gegevens die volgens de rechter-commissaris helemaal niet onder het verschoningsrecht vallen. Dat kunnen bijvoorbeeld de inbeslaggenomen grootboekrekeningen van een bedrijf zijn waarin betalingen aan een verschoningsgerechtigde voorkomen of de huurovereenkomst van het pand waarin het notariskantoor is gevestigd of de exploitatieovereenkomst van het clubhuis die een advocaat in zijn hoedanigheid van voorzitter en gemachtigde van de plaatselijke voetbalclub heeft ondertekend. Is bedoeld dat tegen een beslissing daarover van de rechter-commissaris de verschoningsgerechtigde beroep kan instellen op grond van het bepaalde in artikel 2.7.64 jo artikel 2.7.71 NSv en dat moeten worden gewacht met kennisneming totdat de beroepstermijn is verstreken of totdat op het beroep onherroepelijk is beslist?

Onderdeel 5 - verslaglegging

Geen opmerkingen, de vragen 5a en 5b zijn naar hun aard vooral aan de opsporingsdiensten gericht.

Onderdeel 6 - gevolgen van inbreuken op het verschoningsrecht

Akkoord met de geschetste benadering en met het uitgangspunt dat verschoningsgerechtigd materiaal niet voor het bewijs mag worden gebruikt, ook niet als door schending van het verschoningsrecht het belang van de verdachte wordt geschonden. Het nadeel van categorisch uitsluiten is dat uitzonderingen dan niet meer mogelijk zijn. De vraag is dan ook welke toegevoegde waarde categorische uitsluiting zou hebben.

Onderdeel 7 - toegankelijkheid

De regeling is voldoende toegankelijk.

Rotterdam / Amsterdam 5 maart 2026

Van: [REDACTED] [BD/DWJZ/SSR](#)
Aan: [REDACTED] [\(Rvdr 's-Gravenhage\)](#)
Cc: [REDACTED] [\(Rvdr 's-Gravenhage\)](#)
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht
Datum: vrijdag 6 maart 2026 09:43:03
Bijlagen: [image001.png](#)

Dag [REDACTED]

Dank je voor het doorsturen! Mijn collega's en ik hadden het stuk nog niet ontvangen.

Met vriendelijke groet,

[5.1\(2\)e](#)

[5.1\(2\)e](#)

Wetgevingsjurist

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Afdeling Straf- en Sanctierecht
Noord-toren, 11^e verdieping
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T [5.1\(2\)e](#)
[@minjenv.nl](#)
[www.rijksoverheid.nl/jenv](#)
.....

Van: [5.1\(2\)e](#) [REDACTED] (Rvdr 's-Gravenhage) [5.1\(2\)e](#) [REDACTED] [@rechtspraak.nl](#)>
Verzonden: vrijdag 6 maart 2026 09:40
Aan: [5.1\(2\)d](#) [REDACTED] - BD/DWJZ/SSR <[5.1\(2\)e](#) [REDACTED] [@minjenv.nl](#)>
CC: [5.1\(2\)e](#) [REDACTED] (Rvdr 's-Gravenhage) [5.1\(2\)e](#) [REDACTED] [@rechtspraak.nl](#)>
Onderwerp: FW: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste [5.1\(2\)e](#)

Als ik het goed heb begrepen vindt vanmiddag de derde expertmeeting plaats rond het onderwerp functioneel verschoningsrecht. De correspondentie daaromtrent is via [REDACTED] verlopen, maar er zullen vanuit de rechtspraak daarbij een aantal rc's aansluiten.

Van de rc's die eerder ook betrokken waren bij de bespreking van dit onderwerp in de gecombineerde werkgroep hebben we bijgaande reactie op jullie notitie ontvangen. Daarbij hebben zij laten weten zeer ingenomen te zijn met de voorgestelde wijzigingen tov het eerdere wetsontwerp. De kanttekeningen zijn dan ook beperkt en vooral bedoeld als fine tuning.

Gelet op de korte termijn tot de bijeenkomst van vanmiddag stuur ik je deze reactie toe. Het zou kunnen dat [REDACTED] deze ook al heeft toegestuurd, maar omdat ik haar op dit moment niet kan bereiken stuur ik het zekerheidshalve ook door.

Een goede bijeenkomst gewenst vanmiddag,

Met vriendelijke groet,

mr. [REDACTED]
wnd deelprojectleider / juridisch adviseur
Inhoudelijke Implementatie

programmteam nieuw Wetboek van Strafvordering
en
rechter-plaatsvervanger rechtbank Noord-
Nederland
06-[REDACTED]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: maandag tm vrijdag

Van: [REDACTED] (Rechtbank Amsterdam) [REDACTED]@rechtspraak.nl>
Verzonden: donderdag 5 maart 2026 18:13
Aan: [REDACTED] (Rvdr 's-Gravenhage) [REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED]
(Rechtbank Rotterdam) [REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (Rechtbank Amsterdam)
<[REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam)
[REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam)
<[REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (Rechtbank Amsterdam)
<[REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam)
[REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam)
[REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (LBVr 's-Gravenhage) [REDACTED]@rechtspraak.nl>
CC: [REDACTED] (LBVr 's-Gravenhage) [REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED]
(Hof Amsterdam) <[REDACTED]@rechtspraak.nl>; [REDACTED] (Rvdr 's-Gravenhage)
[REDACTED]@rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste [REDACTED]

Hierbij onze reactie op de notitie.

Informatie van de Raad voor de rechtspraak, de rechtbanken, de gerechtshoven
en de bijzondere colleges vindt u op www.rechtspraak.nl.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: [REDACTED] (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam); [REDACTED] Rechtbank Rotterdam; [REDACTED] Rechtbank Amsterdam; [REDACTED] Amsterdam; [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam); [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam); [REDACTED] (Rechtbank Amsterdam); [REDACTED] (Rechtbank Rotterdam)
Cc: [REDACTED] (LBVr "s-Gravenhage); [REDACTED] (Hof Amsterdam); [REDACTED] (Rvdr "s-Gravenhage); [REDACTED] s-Gravenhage
Onderwerp: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht
Datum: donderdag 5 februari 2026 11:53:00

Beste allen,

Zojuist heeft de gecombineerde werkgroep plaatsgevonden waarbij in is gegaan op het verschoningsrecht. [REDACTED] [REDACTED] en [REDACTED] waren bij die vergadering fysiek aanwezig waarvoor dank! Het ministerie liet – kort gezegd – weten dat een fundamentele heroriëntatie naar aanleiding van het WODC-onderzoek te ver reikt voor de doelstelling van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Wel zal over de filteringsprocedure en de beklagmogelijkheden een derde expertmeeting worden georganiseerd begin maart. Goed om dit dus alvast te noteren. Zodra we een precieze datum weten zullen we dit uiteraard direct naar jullie doorsturen en kunnen jullie ons laten weten wie aansluiten bij deze expertmeeting. Overigens is het ook goed mogelijk dat het ministerie direct mailt naar de mensen die de vorige keer aanwezig zijn geweest. Mocht dat het geval zijn dan horen we graag van jullie wanneer de meeting is (wellicht sluit er vanuit het programmateam dan ook nog iemand aan) en ontvangen we graag via jullie de stukken. Voornoemde uiteenzetting van de gecombineerde werkgroep is slechts een korte terugkoppeling. Als we tzt het verslag van de gecombineerde werkgroep van het ministerie ontvangen zetten we het stuk dat gaat over het verschoningsrecht nog even door.

Hartelijke groet, mede namens [REDACTED] [REDACTED]

5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: vrijdag 30 januari 2026 11:16
Aan: 5.1(2)e BD/DWJZ/SSR
CC: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Onderwerp: RE: Gecombineerde werkgroep 5 februari: mededeling
Bijlagen: Commentaar op de nieuwe strafvordering met betrekking tot het functioneel verschoningsrecht 28 januari 2026 - rechtbank Rotterdam.pdf; Notitie voor de RvdR verschoningsrecht in NWvSv met bijlage pdf - rechtbank Amsterdam.pdf

Ha 5.1(2)e

Veel dank voor je mail. Ik heb deze doorgezet naar de rc's die vanuit de Rechtspraak aansluiten. Bijgevoegd de input van de Rechtspraak over de conceptregeling die gaat over verschoningsrecht. Ten aanzien van de overige stukken stuur ik je uiterlijk maandag (maar hopelijk vandaag) onze opmerkingen.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T: 5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Afwezig: woensdag- en vrijdagmiddag

Van: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 30 januari 2026 10:53
Aan: 5.1(2)e @nfi.nl; 5.1(2)e@belastingdienst.nl; 5.1(2)e@belastingdienst.nl;
5.1(2)e @mindef.nl; 5.1(2)i @mindef.nl; 5.1(2)e @mindef.nl;
5.1(2)e @mindef.nl; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>;
5.1(2)e ien (Rvdr 's-Gravenhage) < @rechtspraak.nl>;
5.1(2)e @advocatenorde.nl; 5.1(2)e @advocatenorde.nl; 5.1(2)e @politie.nl;
5.1(2)e @politie.nl; 5.1(2)e @politie.nl; 5.1(2)e @rvdk.nl; 5.1(2)e @rvdk.nl; 5.1(2)e@rvdk.nl;
5.1(2)e@rvdk.nl; 5.1(2)e @rvdk.nl; 5.1(2)e @om.nl; 5.1(2)i @om.nl; 5.1(2)e @om.nl;
5.1(2)e @om.nl; 5.1(2)e @cjib.nl; 5.1(2)e@cjib.nl; 5.1(2)e . -
BD/DGPenV/PBT/PBI 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DGSB/DSenS/SB
<5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DGSB/DSenS/SB 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e -
BD/DGSB/DSenS/SB 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e BD/DGSB/DSenS/SB
<5.1(2)e@minjenv.nl>; @slachtofferhulp.nl; 5.1(2)e@slachtofferhulp.nl; 5.1(2)e @slachtofferhulp.nl;
5.1(2)e - BD/PPAC/TB 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e svg.reclassering.nl; 5.1(2)e @justid.nl;
5.1(2)e @justid.nl; G.Knigge@5.1(2)i nl; 5.1(2)e@dji.minjus.nl; 5.1(2)e @slachtofferhulp.nl;
5.1(2)e - BD/DGRR/DSK 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DGRR/DSK
5.1(2)e @minjenv.nl>; - BD/DGRR/DSK 5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e
BD/DGPenV/PBT/PBI 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e (Functioneel Parket) 5.1(2)e @om.nl>;
5.1(2)e @rvdk.nl>
CC: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e . - BD/DWJZ/SSR
5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e
5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR
5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e
BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DRB/RG 5.1(2)e @minjenv.nl>;

5.1(2)e - BD/DRB/RG 5.1(2)e @minjenv.nl; 5.1(2)e - BD/DRB/RG
<5.1(2)e@minjenv.nl>; - BD/DRB/RG <a s@minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DGRR/DSK
<5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e@minjenv.nl>; T 5.1(2)e 5.1(2)e
BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e
5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR
5.1(2)e @minjenv.nl; 5.1(2)e BD/DWJZ/SSR <@minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR
<5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e . -
BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e@minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SBR 5.1(2)e@minjenv.nl>

Onderwerp: Gecombineerde werkgroep 5 februari: mededeling

Beste leden van de Gecombineerde werkgroep Sv,

Donderdag 5 februari bespreken wij een aantal onderwerpen voor de tweede aanvullingswet op onze vergadering. Het is de laatste vergadering voordat we dit wetsvoorstel gereed maken voor formele consultatie.

Ook het onderwerp functioneel verschoningsrecht staat op de agenda. Over dit onderwerp hebben eind 2025 twee expertmeetings plaatsgevonden.

Mede naar aanleiding van die meetings is een conceptregeling opgesteld (inclusief toelichting) en gedeeld met de werkgroep. Later is een herziene versie verspreid met daarin enkele wijzigingen in de wettekst en vooral een andere toelichting.

Zoals gezegd op 16 januari, zijn wij van mening dat die toelichting toegankelijker is en dat de uitleg en onderbouwing van de voorstellen daarin zijn verbeterd.

Aan de aanmelding van de "gasten" van de verschillende organisaties merk ik dat er donderdag veel extra mensen aanwezig zullen zijn, juist vanwege het onderwerp functioneel verschoningsrecht. Veel van die mensen waren ook aanwezig op de expertmeetings. Uiteraard is dat prima en zijn jullie van harte welkom.

Als voorzitter van de werkgroep maak ik graag van tevoren al wel de kanttekening dat onze vergadering een ander karakter heeft dan de expertmeetings.

Binnen de werkgroep is het gebruikelijk dat vooraf een schriftelijke reactie wordt gestuurd over de geagendeerde voorstellen. De discussie in de werkgroep richt zich vervolgens met name op de inhoud van die schriftelijke reacties.

DWJZ probeert altijd van te voren nog schriftelijk te reageren op de ontvangen reacties.

Tot op heden hebben wij 1 schriftelijke reactie over het functioneel verschoningsrecht ontvangen. Ik kan me zomaar voorstellen dat er meer komen. Het zou ons helpen als die vandaag worden verstuurd naar ons.

Donderdag staan wij vervolgens 50 minuten stil bij dit onderwerp. Daarbij wil ik elke partij die dat wenst aan het woord laten en wil ik zoveel mogelijk punten kunnen bespreken die aan de orde moeten komen (met begrip voor elkaars standpunten, zoals dat altijd gaat in deze werkgroep).

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Aan de ontvangers het vriendelijke verzoek om deze mail door te sturen naar de leden van uw organisatie die donderdag zullen aansluiten, voor zover zij nog niet in de sendlist van deze mail staan.

Fijn weekend!

Met vriendelijke groet,

mr. 5.1(2)e

Raadadviseur Straf- en sanctierecht

5.1(2)e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Straf- en sanctierecht

T 5.1(2)e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Nieuwe strafvordering met betrekking tot het functioneel verschoningsrecht

Kabinet rechter-commissaris Rotterdam

Inleiding en verantwoording

Het kabinet rechter-commissaris in de rechtbank Rotterdam is in de gelegenheid gesteld mee te denken over de vormgeving van een regeling omtrent het functioneel verschoningsrecht in het nieuwe wetboek van strafvordering (hierna: NSv). Tegen die achtergrond hebben wij op vertrouwelijke basis de beschikking gekregen over een voorstel met concept Tweede Aanvullingswet onderdeel functioneel verschoningsrecht (conceptregeling voor expertmeetings op 18 november 2025 en 28 november 2025) en de reactie daarop van de rechters-commissarissen van het kabinet Amsterdam van 27 november 2025. Na de expertmeetings op 18 november 2025 en 28 november 2025 zijn de conceptwijzigingen aangepast naar aanleiding van opmerkingen van het openbaar ministerie, de opsporing (Politie en FIOD) en de zittende magistratuur. Wij waren bij die opmerkingen niet betrokken. Onderhavig stuk bevat opmerkingen van de rechters-commissarissen van het kabinet Rotterdam op de laatste voorstellen. Daaraan voorafgaand plaatsen wij tevens een aantal algemene opmerkingen over de voorgestelde nieuwe regeling van het verschoningsrecht.

Algemeen

Wij kunnen ons geheel vinden in de reactie van onze Amsterdamse collega's. Ook wij zien grote strafrechtelijke onderzoeken ontsproten door langdurige en ingewikkelde geheimhouderprocedures en filtertrajecten. Het codificeren van jurisprudentie van de Hoge Raad – die volgens de toelichting op het 'ontwerp tweede aanvullingswet' (hierna: Toelichting) heeft gediend als leidraad bij de opzet van de nieuwe regeling – biedt daarvoor geen oplossing. 5.1(2)e Het wetsvoorstel bouwt voort op wat er al was, aangevuld met codificatie van jurisprudentie, maar laat de verantwoordelijkheid van de verschoningsgerechtigden zelf om informatie die hen vertrouwelijk is medegedeeld te beschermen geheel buiten beschouwing. Daarnaast ontbreekt in de thans voorliggende plannen de mogelijkheid om verschoningsrechtprocedures te begeleiden of uit te laten voeren door gerechtsjuristen en IT-medewerkers op de kabinetten of door een apart daarvoor op te richten organisatie buiten de thans bestaande kabinetten of zelfs buiten de rechterlijke organisatie. Het wetsvoorstel verkent geen nieuwe wegen. Wij menen dat dit alsnog moet gebeuren omdat te voorzien is dat geheimhouderprocedures in de toekomst eerder meer dan minder beslag zullen gaan leggen op de capaciteit van de rechters-commissarissen, zeker op de grote kabinetten.

Alles overziend (en met weglating van details) is in de thans voorgestelde regeling een drieslag te ontwaren die naar ons oordeel grote gevolgen kan hebben voor de praktijk:

1. **overall** kan zich verschoningsgerechtigd materiaal bevinden (voortdurend verschoningsrecht);
2. **alles** wat de rechter-commissaris wil vrijgeven moet ter beoordeling aan de verschoningsgerechtigde worden gepresenteerd en
3. tegen **elke** beslissing van de rechter-commissaris met betrekking tot in beslag genomen gegevens kan de verschoningsgerechtigde beroep in stellen.

Met name de samenloop van deze drie omstandigheden kan voor de praktijk desastreus uitpakken. Ook wij vragen ons af of wij in Nederland niet doorslaan in de bescherming van het functioneel verschoningsrecht. In dat kader is interessant te betrekken het internationaal vergelijkend onderzoek dat in oktober 2025 door de Erasmus School of Law (in opdracht van het WODC) is gepresenteerd.¹ In alle onderzochte rechtssystemen geldt weliswaar dat geprivilegieerd materiaal niet mag worden gebruikt als bewijs. Maar de vergelijking laat zien dat Nederland het verschoningsrecht relatief ruim interpreteert. Er worden in Nederland veel waarborgen geëist ter bescherming van het verschoningsrecht. Voor de verschoningsgerechtigde bestaan er aan de andere kant geen serieuze verplichtingen om

¹ WODC-rapport 'Internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht', EUR oktober 2025.

het eigen verschoningsrecht te waarborgen. De verkenning van de andere rechtssystemen leert dat ook andere afwegingen of keuzes kunnen worden gemaakt. Wij zijn van oordeel dat de voorgestelde regeling van het verschoningsrecht in strafvordering op dit moment nog onvoldoende doordacht is. Er zouden minstens nog een of twee expertmeetings moeten plaatsvinden om alle problemen en oplossingsrichtingen echt goed in kaart te brengen. Gelet op het tijdspad waarop de regeling in werking moet gaan treden (niet eerder dan in 2029) is daar nog genoeg tijd voor.

In de aan deze notitie gehechte bijlage hebben wij naast onze algemene bedenkingen op een meer gedetailleerd niveau onze aanmerkingen verwoord op het concept Tweede Aanvullingswet. Een paar punten -die niet per se direct voortvloeien uit de voorliggende concept Tweede Aanvullingswet- willen wij in dit algemene deel nog in het bijzonder belichten.

Een visie op de verhouding tussen het belang van het verschoningsrecht enerzijds en het strafvorderlijk belang anderzijds ontbreekt. Als er een ongerechtvaardigde inbreuk op een verschoningsrecht wordt geconstateerd, wat moet daarvan het strafvorderlijke gevolg zijn? Is met de inbreuk op een verschoningsrecht een strafvorderlijk belang of een belang van de verdachte geschaad? Is er bij een ongerechtvaardigde inbreuk op een verschoningsrecht sprake van onrechtmatig handelen in de zin van artikel 4.3.13, 4.3.14 of 4.3.15 NSv (artikel 359a Sv oud) waarop de processuele sanctie van bewijsuitsluiting of niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie kan volgen? Moet rekening worden gehouden met het belang dat het geschonden voorschrift dient (vgl 4.3.12 NSv)?² Is sprake van een situatie waarin een eerlijk proces niet meer mogelijk is of de basisvoorwaarden voor een behoorlijke berechting in het geding zijn (vgl. artikel 4.3.15 NSv)?

Volgens ons moet ook over de inrichting van de raadkamerprocedure in verschoningsrechtzaken worden nagedacht. Op die raadkamerzitting moet de officier van justitie de raadkamer van stukken voorzien en de raadkamer voorlichten. De officier van justitie is echter niet bij de geheimhouderprocedure of bij het filtertraject betrokken geweest. Tevens beschikt hij niet over alle stukken die tijdens die procedure zijn uitgewisseld tussen de rechter-commissaris en de verschoningsgerechtigde(n). De raadkamer wordt daardoor mogelijk niet goed voorgelicht en dat komt de kwaliteit van deze procedure niet ten goede en vergroot de kans op onjuiste raadkamerbeslissingen.

De regeling dat de beschikking van de rechter-commissaris moet worden betekend door het openbaar ministerie is niet meer van deze tijd. Tijdens het filterproces is in veel zaken al veelvuldig contact geweest met de verschoningsgerechtigde. Dikwijls is hij betrokken geweest doordat hij zoektermen heeft aangeleverd of steekproeven heeft uitgevoerd ter controle op het filterproces. Het sluit niet aan op deze praktijk om dan voor te schrijven dat de uiteindelijke beslissing via de officier van justitie aan de verschoningsgerechtigde moet worden betekend. Dat heeft grote nadelen. Het vergroot de kans dat de officier van justitie op de hoogte raakt van de inhoud en van de motivering van de beslissing van de rechter-commissaris terwijl die beschikking juist geheim te houden informatie kan bevatten. Bovendien heeft de rechter-commissaris geen zicht op dit betekeningproces en hij weet dus ook niet wanneer er termijnen gaan lopen en tot wanneer hij moet wachten met het vrijgeven van stukken. Dat leidt in de praktijk tot onnodige vertraging en soms zelfs tot ongelukken.

Deze en de overige commentaarpunten zijn nader uitgewerkt in de aan deze notitie gehechte bijlage.

Rotterdam, 28 januari 2026
Kabinet rechter-commissaris

² Vgl de MvT: 'indien het niet de verdachte is die door het onrechtmatig handelen is getroffen in het belang dat de overtreden norm beoogt te beschermen, is een processuele sanctie in de regel niet in het belang van een goede rechtsbedeling'. Kamerstukken II, 2022-2023, 36 327, nr 3, p. 1023.

Bijlage

Aantekeningen met betrekking tot het verschoningsrecht in de nieuwe straffordering en het Concept Tweede Aanvullingswet

Hoe ver strekt het verschoningsrecht?

De Memorie van Toelichting bij de ‘Vaststelling van het nieuwe Wetboek van Strafvordering’³ (hierna: MvT) maakt een onderscheid tussen de procedure ten aanzien van een functioneel verschoningsgerechtigde en de procedure die wordt gevolgd wanneer voorwerpen en gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt worden aangetroffen bij personen aan wie zelf geen functioneel verschoningsrecht toekomt. Met deze laatste categorie bedoelt de MvT de cliënt of patiënt van de verschoningsgerechtigde. Dit wordt het afgeleid verschoningsrecht genoemd. Volgens ons is dit verwarrend omdat met de afgeleid verschoningsgerechtigde doorgaans wordt bedoeld de verpleegkundige die onder supervisie van de arts werkt of de secretaresse van de advocaat. ‘Kern van de procedure is’, volgens de MvT, ‘dat wanneer een redelijk vermoeden ontstaat dat het verschoningsrecht zich uitstrekt over bepaalde voorwerpen of gegevens die bij een niet-verschoningsgerechtigde zijn aangetroffen, daarvan geen kennis wordt genomen, tenzij de rechter-commissaris anders bepaalt’ (MvT, p. 626). Ook dit schept verwarring omdat, met uitzondering van verschoningsgerechtigden, iedereen niet-verschoningsgerechtigd is. Deze formulering impliceert dat het verschoningsrecht kleef aan (‘zich uitstrekt over’) voorwerpen of gegevens, ongeacht waar ze worden aangetroffen. Het kan volgens de MvT gaan om informatie die wordt aangetroffen bij een cliënt of patiënt van de functioneel verschoningsgerechtigde, bij personen die een functioneel verschoningsgerechtigde ondersteunen of, onder omstandigheden, bij derden (MvT, p. 628). Met derden worden bedoeld derden aan wie de informatie door cliënten of patiënten is prijsgegeven (MvT, p. 647). In de MvT wordt dit genoemd een ‘voortdurend verschoningsrecht’: het verschoningsrecht blijft rusten op de informatie, ook als deze zich bij een ander bevindt (MvT, p. 648). Daarmee wordt aan het verschoningsrecht een ruime, haast onbeperkte werking gegeven. In de Toelichting op – het in de voorliggende conceptregeling aanvullingswet inmiddels weer geschrapte – artikel 2.7.65 NSv wordt deze reikwijdte weer enigszins ingeperkt. Als met de verstrekking van de informatie aan de derde de vertrouwelijkheid is opgegeven dan strekt het verschoningsrecht zich niet meer uit over die informatie als die bij de derde wordt aangetroffen. Als voorbeeld noemt de MvT gevallen waarin iemand aan zijn omgeving per e-mail of op sociale media informatie prijsgeeft die hij van een functioneel verschoningsgerechtigde heeft ontvangen. Of het geval dat iemand zelf breed (op sociale media) bekend maakt dat hij de bron was van bepaalde informatie die door een journalist is gebruikt. Dergelijke informatie kan bij de derde worden inbeslaggenomen. Dit laat echter het verschoningsrecht van de functioneel verschoningsgerechtigde onverlet (MvT, p. 649-650).

Het nieuwe voorgestelde artikel 2.7.60 NSv bepaalt dat voorwerpen en gegevens niet in beslag worden genomen of worden overgenomen als het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Het hoeft *niet* langer te gaan om voorwerpen of gegevens die van een verschoningsgerechtigde zijn verkregen. De woorden ‘bij verschoningsgerechtigden’, die nog wel in het eerdere wetsvoorstel staan, zijn geschrapt. Volgens de Toelichting moet het verbod algemeen gelden, dus ongeacht waar de desbetreffende informatie zich bevindt. Bij het uitfilteren van functioneel verschoningsgerechtigde informatie is het niet van belang waar deze is aangetroffen. Dat betekent dat er een nieuwe dynamiek ontstaat met betrekking tot verschoningsgerechtigde informatie. Men zal dan immers te allen tijde er rekening mee moeten houden dat bij inbeslagname zich verschoningsgerechtigde informatie in het beslag bevindt. Anders gezegd: er is al snel (altijd) wel een redelijk vermoeden.

³ Kamerstukken II, 2022-2023, 36 327, nr 3.

Het verdient aanbeveling duidelijker tot uitdrukking te brengen in welke gevallen informatie ‘waarover het verschoningsrecht zich uitstrekt’ verschoningsgerechtigd is als deze bij een derde wordt aangetroffen.

5.2, 5.1(2)i

⁴ HR 12 maart 2024, ECLI:NL:HR:2024:375.

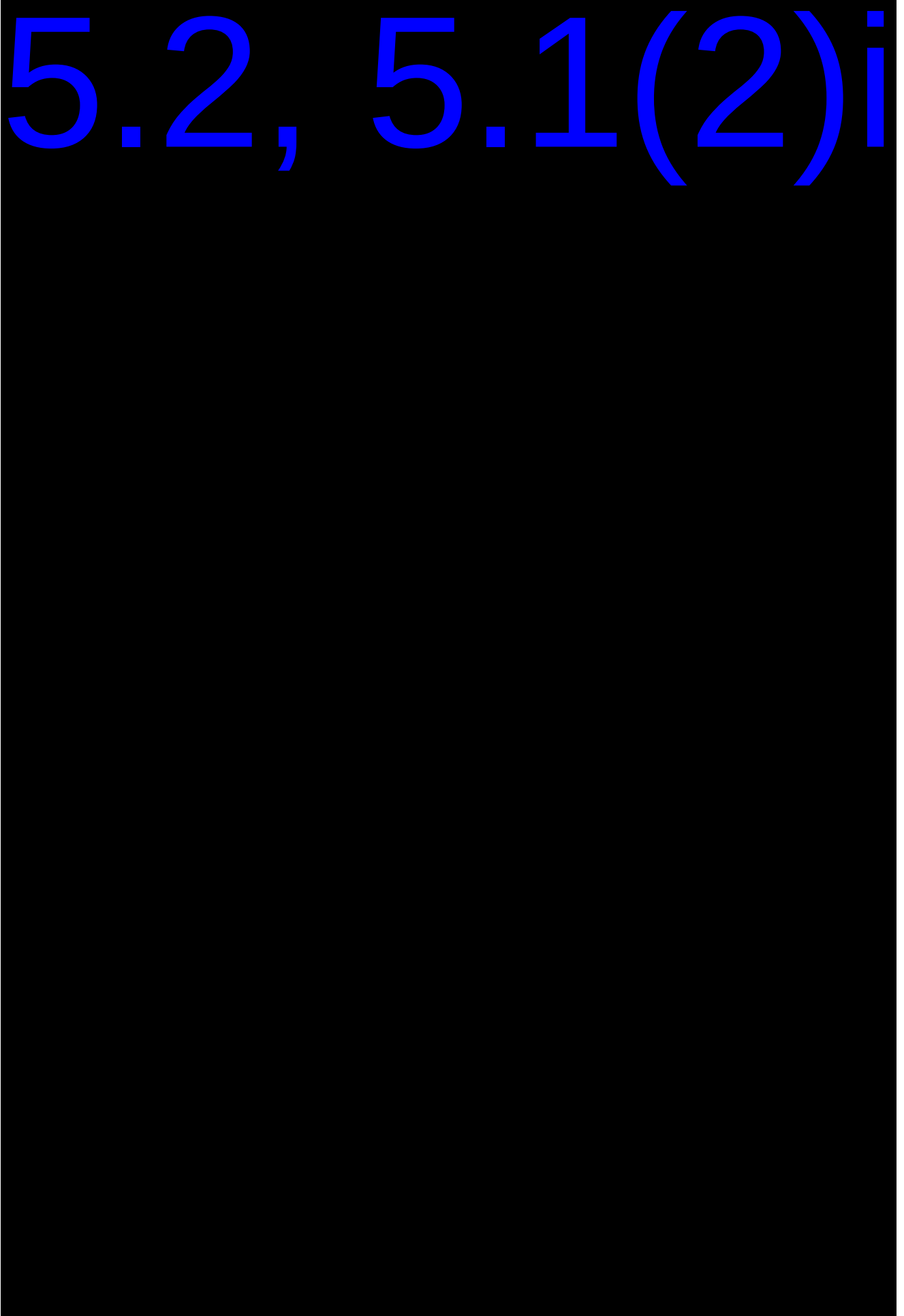
5.2, 5.1(2) i

5.2, 5.1(2) i

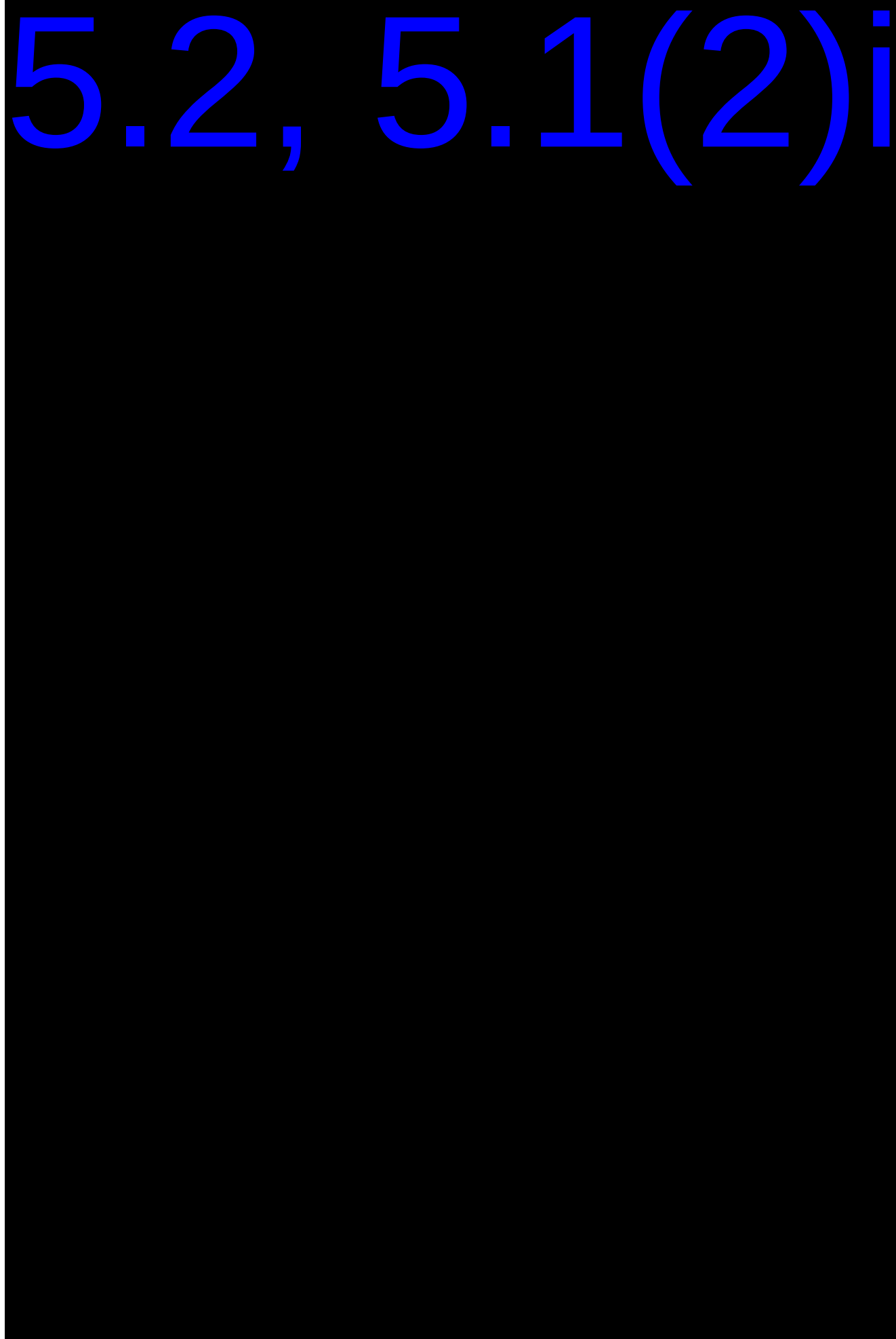
5.2, 5.1(2)i

5.2, 5.1(2) i

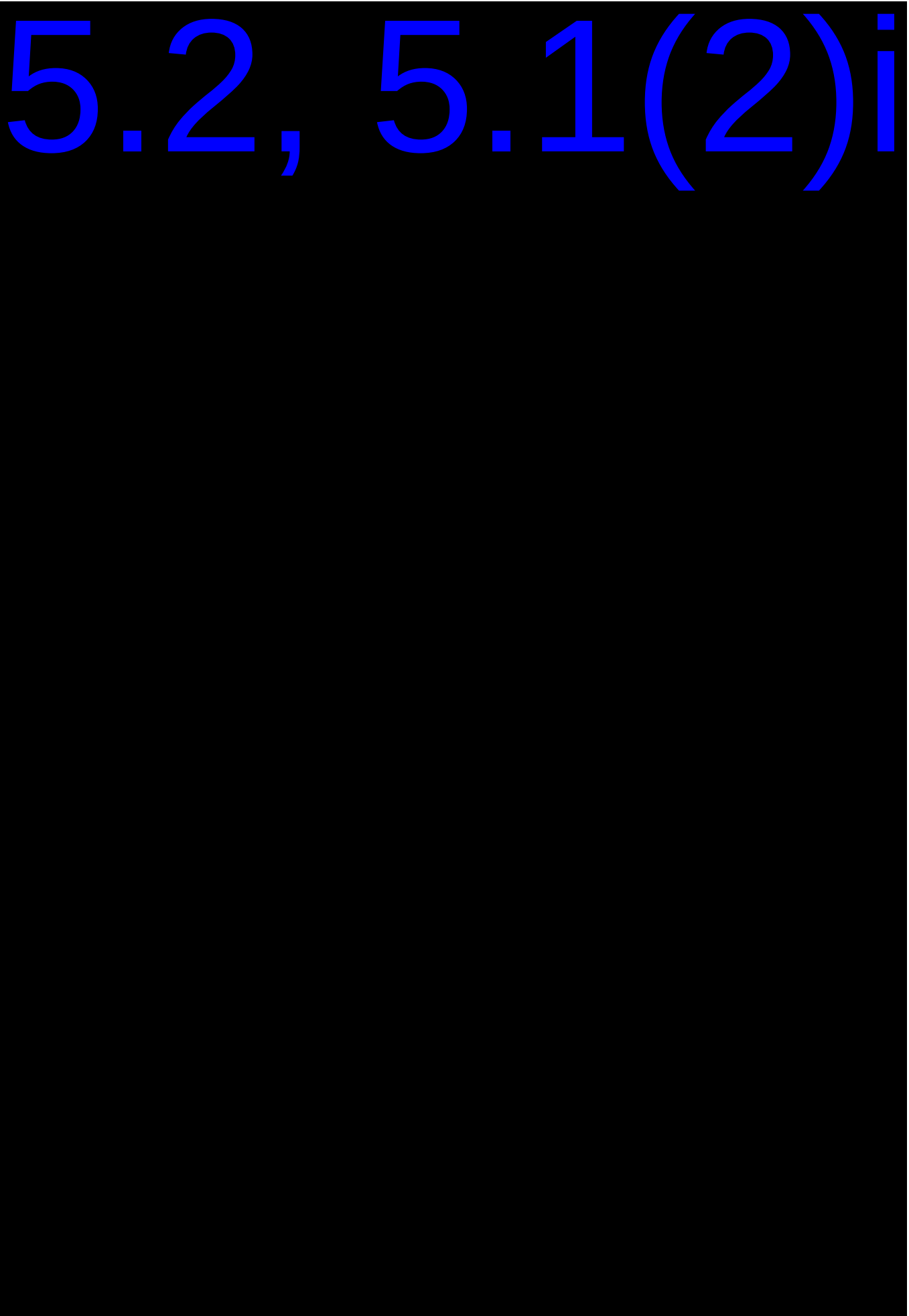

5.2, 5.1(2) i

5.2, 5.1(2) i

5.2, 5.1(2) i

5.2, 5.1(2) i

5.2, 5.1(2)i

Rotterdam, 28 januari 2026
Kabinet rechter-commissaris

Notitie Rechtspraak 2de aanvullingswet Nieuw Wetboek van Strafvordering

De Rechtspraak heeft met belangstelling kennis genomen van het conceptontwerp 2de aanvullingswet NWvSv over het verschoningsrecht.

Rechters-commissarissen van verschillende rechtbanken hebben het ontwerp bestudeerd en daarop hun reactie in een tweetal notities neergelegd, die door hen allen worden onderschreven.

De Rechtspraak komt tot de volgende conclusies:

- Er is een pas op de plaats nodig in de vorm van een derde expertmeeting waarbij:
de noden in de praktijk van rechters-commissarissen en de opsporing nadrukkelijker aan bod kunnen komen
én
de opstellers van het WODC-rapport over het verschoningsrecht gehoord worden over de betekenis van hun aanbevelingen voor de onderhavige toekomstige wetgeving
zodat het wetsontwerp daarop aangepast kan worden.
- De bepalingen uit het ontwerp behoeven **op veel punten verduidelijking en aanpassing** als met dit ontwerp het wetgevingstraject wordt voortgezet.

De praktijk

In de rechtspraak, in het bijzonder bij de kabinetten RC, wordt dagelijks met deze materie gewerkt. De bestaande wetgeving en jurisprudentie loopt inmiddels sterk achter op de technische ontwikkelingen van de laatste jaren. Met name in omvangrijke fraudezaken, waarin veel advocaten, notarissen en/of artsen betrokken zijn, dreigen effectieve opsporing en vervolging te bezwijken onder de druk van het respecteren van het verschoningsrecht zoals dat nu geregeld is in strafzaken. Modernisering van de wetgeving is dringend nodig. Het voorliggende conceptontwerp Tweede aanvullingswet voorziet in het geheel niet in die behoefte; het lost bestaande knelpunten niet op, laat bestaande onduidelijkheden in stand en creëert nieuwe complicaties. Het is dus voorzienbaar dat invoering van dit wetsontwerp de problemen in de dagelijkse praktijk rond de waarborging van het verschoningsrecht niet wegneemt of vermindert maar juist vergroot.

Het WODC-rapport

Na verschijnen van de eerste versie van het conceptontwerp Tweede Aanvullingswet en de expertmeetings op het Ministerie van J&V in november 2025, is in december 2025 het WODC-rapport “Internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht” verschenen. In dit rapport worden dezelfde prangende knelpunten in de Nederlandse rechtspraktijk rond het verschoningsrecht benoemd zoals hierboven geschetst, en wordt een aantal aanbevelingen gedaan om die knelpunten op te lossen. De rechtspraak herkent zich volledig in de bevindingen van het WODC-rapport.

Het WODC komt onder meer tot de volgende aanbevelingen:

1. Neem afstand van het idee dat een ideaal model is te bereiken, waarin een waterdicht systeem van filtering kan worden gegarandeerd.
2. Definieer de reikwijdte van het verschoningsrecht scherper aan de hand van heldere objectieve criteria, gericht op het waarborgen van de kern van de vertrouwelijkheid. Concentreer het verschoningsrecht op de vertrouwelijkheid van inhoudelijke communicatie tussen de geheimhouder en de rechtszoekende.
3. Versterk de verantwoordelijkheid van de geheimhouder.
4. Hervorm het filterproces.
5. Maak processuele afspraken in het kader van de filtering.
6. Spits de rol van de rechter-commissaris toe op de gevallen waarin na de filtering stukken overblijven die wat betreft het verschoningsrecht voorwerp van discussie blijven en een beslissing van de rechter-commissaris vereisen. Zorg (door middel van wettelijke bevoegdheid om opdrachten te geven en termijnen te stellen) dat rechters(-commissarissen) meer sturend en dwingend kunnen optreden richting openbaar ministerie en verdediging bij de uitvoering van de filtering.

Naar aanleiding van het WODC-rapport is de tekst van de Memorie van Toelichting bij de Tweede aanvullingswet aangepast, maar tot wezenlijke aanpassingen in de wettekst zelf heeft dit rapport niet geleid. Dat was ook niet haalbaar, nu het WODC-rapport pleit voor een grondige herziening van het wettelijke stelsel, terwijl het ontwerp van de Tweede aanvullingswet zich ten doel heeft gesteld de huidige jurisprudentie van de Hoge Raad te codificeren in de bestaande wettelijke regeling. Daar komt nog bij dat er tussen het verschijnen van het rapport en het ontwerp dan nu voorligt ongeveer drie weken zijn verstreken.

Pas op de plaats

Het NWvSv is bedoeld om het strafproces te moderniseren. Geconcludeerd moet worden dat in het huidige ontwerp Tweede aanvullingswet de modernisering ontbreekt waar de praktijk dringende behoefte aan heeft en die in het WODC-rapport wordt aanbevolen. Het huidige ontwerp gaat voort op de eerder ingeslagen weg, die -zoals in de praktijk is gebleken en in het WODC rapport is gesignaleerd- in menig opsporingsonderzoek doodlopend blijkt te zijn. Gelet op deze conclusies moet een pas op de plaats worden gemaakt en de tijd worden genomen om de aanbevelingen van het WODC-rapport en de behoeften van de dagelijkse rechtspraktijk in het NWvSv op te nemen.

Prioriteit: hervorm het filterproces

Voor de modernisering van de wetgeving over het respecteren van het verschoningsrecht gelden vanuit de rechtspraak de volgend prioriteit.

In het NWvSv moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds:

- het filteren van grote hoeveelheden data aan de hand van zoektermen en de (beslissing) tot vrijgave van de bestanden die niet door een zoekterm zijn geraakt; en anderzijds:
- de beslissing tot het vrijgave van concrete bestanden, volgend op een inhoudelijke beoordeling, die ertoe leidt dat deze niet verschoningsgerechtigd zijn of waarvoor een van de doorbrekingsgronden geldt.

De huidige wetgeving en het voorliggende wetsontwerp maken dat onderscheid niet. Het gevolg daarvan is dat voor de filtering van bulkdata dezelfde voorschriften gelden als voor de klassieke inhoudelijke beoordeling. Dit leidt tot grote problemen omdat het filteren van bulkdata een heel ander proces is dan het inhoudelijk beoordelen of een of meer concrete individuele bestanden al dan niet verschoningsgerechtigd zijn. Wij moeten toe naar een stelsel waarin het filteren van bulkdata een gezamenlijke proces wordt van alle betrokkenen en waarin de geheimouders zelf meer verantwoordelijkheid gaan dragen voor de waarborging van hun privilege. Aanvaard moet worden dat een waterdichte filtering niet mogelijk is. Het gaat er dus om dat een redelijke inspanning wordt geleverd om te voorkomen dat verschoningsgerechtigde informatie bij het

onderzoeksteam belandt. Het filterproces zal aan nader uit te werken eisen van zorgvuldigheid moeten voldoen, waarbij geldt dat indien dat proces is gevolgd, de filtering wordt geacht te zijn voltooid. In dit stelsel past niet dat na elke vrijgave door de rechter-commissaris van geschoonde data, door een verschoningsgerechtigde verder geprocedeerd kan worden over het filterproces en de inhoud van de vrijgegeven data. Onderdeel van een zorgvuldig filterproces is ook dat als na de initiële filtering in de geschoonde vrijgegeven data toch nog verschoningsgerechtigde informatie wordt aangetroffen (omdat een waterdicht systeem van filtering nu eenmaal niet kan worden gegarandeerd), deze wordt verwijderd en dit daarnaast aanleiding kan zijn om een nadere filtering uit te voeren. Blijvende onvolkomenheden als gevolg van de filterprocedure kunnen onderwerp van beoordeling zijn in de strafzaak zelf op grond van de opvolger van 359a Sv.

Nadere bespreking knelpunten

In de bijlage wordt nader ingegaan op de gesignaleerde knelpunten in het huidige wetsontwerp.

Bijlage:

Filteren van bulkdata –uitsluiten van rechtsmiddelen en eigen verantwoordelijkheid geheimhouders

Het wetsvoorstel maakt geen onderscheid tussen de verschillende beoordelingen die de rechter-commissaris uitvoert:

1. Het filteren van grote hoeveelheden data aan de hand van zoektermen. De wijze waarop deze filtering plaatsvindt is vastgelegd in de “Werkwijze filtering digitaal verschoningsgerechtigd materiaal” van de Rechtspraak van februari 2025. Na afloop van dit proces worden de data die niet zijn geraakt door een zoekterm vrijgegeven aan het onderzoeksteam. De selectie is niet gebaseerd op een inhoudelijke beoordeling van concrete bestanden. Deze filtering kan niet waterdicht zijn. Het gaat dus om een inspanningsverplichting, niet om een resultaatsverplichting.
2. Het beoordelen of een concreet bestand/document onder het verschoningsrecht valt.
3. Het beoordelen of een concreet bestand/document dat (aanvankelijk) onder het verschoningsrecht valt toch mag worden vrijgegeven omdat:
 - zich zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen,
 - het een object of instrument van het strafbare feit betreft,
 - de vertrouwelijkheid is prijsgegeven.

De filtering van bulkdata is het gevolg van digitalisering. Het filteren van bulkdata is in veel strafzaken een zeer bewerkelijk en dus langdurig proces. Dit legt een onevenredig zwaar beslag op degenen die dit uitvoeren, kort gezegd de rechters-commissarissen en de opsporingsdiensten. Een van de oorzaken daarvan is de fictie bij de verschoningsgerechtigden dat zich na de filtering geen enkel verschoningsgerecht gegeven meer in de data mag bevinden. Dit stimuleert dat over dit onderwerp door hen vaak en langdurig geprocedeerd wordt. Het resultaat is dat het in grote fraudezaken, waarin veel geheimhouders voorkomen, eerder regel dan uitzondering is dat het jaren duurt voordat de door de opsporing vergaarde data kunnen worden vrijgegeven aan het onderzoeksteam. Door die procedures wordt een nóg zwaarder beslag op het systeem gelegd, terwijl het opsporingsonderzoek en de afdoening van de strafzaak stil komen te liggen. Procederen over filtering van bulkdata is gezien de tijd die daarmee is gemoeid een manier om effectieve opsporing en vervolging te doen stokken. Dit leidt bij de Opsporing en het Openbaar Ministerie bij tijd en wijle tot serieuze twijfels over de vraag of het starten van onderzoeken waarin het niet anders kan dan ook verschoningsgerechtigde gegevens in beslag te nemen die vervolgens uit het beslag moeten worden gefilterd, überhaupt nog zinvol is. Het gaat hier om zaken

met grote maatschappelijke impact zoals grootschalige fraude, dividendstripping, corruptie in de asielopvang, omkoping in de medische wereld etc. Om dit vlot te trekken moet een eigen regime worden ontworpen voor het filterproces.

Een andere oorzaak van het onevenredig grote beslag dat filtering legt op opsporingsdiensten en rechters-commissarissen is dat de verschoningsgerechtigden weinig verantwoordelijkheid dragen voor de waarborging van hun beroepsgeheim. Het is ons inziens gerechtvaardigd dat het privilege van het beroepsgeheim verplichtingen meebrengt, zeker als anders verstopping van het systeem dreigt. Daarbij kan gedacht worden aan een wettelijke verplichting om bij de communicatie met cliënten / patiënten etc, gebruik te maken van specifieke kanalen en middelen die achteraf gemakkelijk digitaal herkenbaar zijn en dus zonder veel inspanning uit de door de opsporing vergaarde informatie kunnen worden gefilterd of zelfs helemaal buiten het beslag kunnen blijven. Het WODC-rapport raadt verder aan om de verschoningsgerechtigden bij het filterproces zelf te betrekken en hen daar een eigen verantwoordelijkheid in te geven. Bij die verantwoordelijkheid past niet dat over de uiteindelijke vrijgave van de bestanden die in het filterproces niet als verschoningsgerechtigd zijn aangemerkt, door diezelfde verschoningsgerechtigden vervolgens wordt geprocedeerd. Het openstellen van een rechtsgang tegen die beslissing heeft ook maar beperkte toegevoegde waarde, nu van te voren aanvaard moet worden dat het systeem van filtering in digitale bestanden niet waterdicht is. Indien na de initiële filtering blijkt dat toch verschoningsgerechtigde informatie is prijsgegeven, wordt deze informatie verwijderd en kan daarnaast een nadere filtering plaatsvinden. Onvolkomenheden als gevolg van het filterproces kunnen bij de inhoudelijke behandeling van de strafzaak worden beoordeeld op grond van art. 359a Sv.

Wat valt onder het verschoningsrecht?

In het wetboek van Strafvordering moet scherper gedefinieerd worden welke communicatie of gegevens het onderwerp van het verschoningsrecht zijn en welke niet.

Waarover en wanneer moet het standpunt van de verschoningsgerechtigde ingewonnen worden?

Bij de filtering van bulkdata wordt terecht verondersteld dat verschoningsgerechtigden hun beroepsgeheim inroepen. Nu de filtering erop is gericht dat er geen verschoningsgerechtigde gegevens in het dossier terecht komen, heeft het standpunt van de verschoningsgerechtigde daarover geen toegevoegde waarde. Het is ten behoeve van de filtering dan ook niet nodig om het standpunt in te winnen. Als het huidige wetsvoorstel, anders dan wij

bepreken, toch wordt ingediend, moet art. 2.7.62 lid 2 worden aangepast, in die zin dat het vragen van een standpunt aan de functioneel verschoningsgerechtigde niet hoeft bij filtering van bulkdata.

In grote onderzoeken komen soms tientallen verschoningsgerechtigden voor in binnen- en buitenland. Het is praktisch onuitvoerbaar om die allemaal om een standpunt te vragen. Ook art. 2.7.62 lid 3 behoeft aanpassing: bij filtering van bulkdata heeft het standpunt van de vertegenwoordiger van de beroepsgroep evenmin toegevoegde waarde.

Ook is het ondoenlijk om tijdens de filtering deze tientallen verschoningsgerechtigden op een andere manier in de filterprocedure te betrekken dan wel de mogelijkheid te geven om te procederen tegen het resultaat van de filtering. Tijdens de filtering kan door middel van de techniek worden voorzien in het onderkennen van verschoningsgerechtigden die nog niet bekend waren.

Wanneer is een doorzoeking bij een verschoningsgerechtigde mogelijk?

Art. 2.7.59 is onduidelijk geformuleerd. Het is vooraf vaak niet te voorzien of bij een doorzoeking objecten of instrumenten van het strafbare feit zullen worden aangetroffen. Ook als dat niet zo is zou doorzoeking van de woning of het kantoor van een verschoningsgerechtigde onder regie van de rechter-commissaris mogelijk moeten zijn. Uit de Memorie van Toelichting zou men kunnen afleiden dat dit de bedoeling is, maar uit de wettekst kan ook worden afgeleid dat een doorzoeking alleen mogelijk is als vooraf duidelijk is dat zich een van de doorbrekingsgronden voordoet.

Wie kan om filtering van data vragen?

Aan art. 2.7.62 lid 1 moet worden toegevoegd dat filtering op verzoek van de verdachte en de verschoningsgerechtigde ook mogelijk is.

Aan wie wordt de beslissing van de rechter-commissaris betekend?

Als er tientallen verschoningsgerechtigden betrokken zijn in een filterproces, en het filterproces mondt toch -anders dan de rechtspraak wenst- uit in een beslissing is het onbegonnen werk om de filterbeslissing aan al die personen te betekenen.

Uitzondering voor spoedgevallen

In de praktijk is gebleken dat bij de rechter-commissaris behoefte bestaat aan de mogelijkheid om verschoningsgerechtigde informatie vrij te geven zonder daarbij de termijn van twee weken voor het instellen van een rechtsmiddel door de verschoningsgerechtigde af te hoeven wachten, met name als de verschoningsgerechtigde betrokken is bij ernstige strafbare feiten zoals in deze zaak: ECLI:NL:RBAMS:2023:195. In het NWvSV zou vastgelegd moeten worden dat de termijn voor rechtsmiddelen niet hoeft te worden afgewacht als het

opsporingsbelang vergt dat met spoed wordt kennisgenomen van informatie omdat anders leven, veiligheid of gezondheid van personen ernstig kan worden geschaad.

5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: maandag 2 maart 2026 12:05
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); J.
 (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e
 (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank
 Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e s-Gravenhage)
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage); 5.1(2)e (Hof Amsterdam); 5.1(2)e
 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht
Bijlagen: 260205 Conceptverslag gecombineerde werkgroep 5 februari 2026.docx

Beste allen,

Net na verzending van onderstaande mail krijg ik ook het conceptverslag van de gecombineerde werkgroep binnen. Ter info stuur ik het naar jullie allen.

@**5.1(2)e** en @**5.1(2)e** jullie hebben natuurlijk het woord gevoerd tijdens de bijeenkomst: mochten jullie opmerkingen hebben dan hoor ik dat graag.

Hartelijke groet, 5.1(2)e

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: maandag 2 maart 2026 12:00
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; (Hof Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl;
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste allen,

Bijgevoegd treffen jullie de notitie aan van het ministerie ter voorbereiding van de expertmeeting. In de notitie staan een zevental vragen waarvan ik denk dat het goed is als er vooraf alvast iets op papier wordt gezet. 5.1(2)e en 5.1(2)d zullen vanuit de Rechtspraak aansluiten bij de expertmeeting. @5.1(2)e en @5.1(2)e lukt het jullie om uiterlijk donderdag om 12.00uur met een gezamenlijke reactie te komen die is afgestemd binnen de kabinetten? Uiteraard ook alle begrip daarvoor als dit niet lukt gelet op de beperkte tijd. Graag hoor ik dan wel even wat wel haalbaar is (bijvoorbeeld een beantwoording in grote lijnen).

Daarnaast heeft de NOvA laten weten graag even een keer telefonisch contact met ons te hebben over dit onderwerp. Mochten daar nog relevante punten uit komen dan zet ik die even op de mail.

Mochten jullie vragen hebben dan hoor ik het graag.

Hartelijke groet, 5.1(2)e

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: woensdag 11 februari 2026 15:57
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste allen,

Zojuist heeft het ministerie mij laten weten dat de derde bijeenkomst zal plaatsvinden op vrijdag 6 maart van 12.00-14.30. Per organisatie mogen er twee deelnemers (bij voorkeur fysiek) aansluiten. Graag hoor ik uiterlijk deze week wie van jullie zal aansluiten en daarbij in de gelegenheid is af te reizen naar Den Haag. Ik zal de gegevens van deze twee personen dan doorgeven aan het ministerie.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T: 5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Afwezig: woensdag- en vrijdagmiddag

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: donderdag 5 februari 2026 11:54

Dubbel

Dubbel

5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Van: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam)
Verzonden: maandag 16 maart 2026 15:48
Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Hi 5.1(2)e

Zijn jouw vragen over de categorische uitsluiting van verschoningsgerechtigd materiaal in het verslag voldoende beantwoord? In het kort:

- 1) Wij hebben geen voorbeeld kunnen verzinnen van een situatie dat verschoningsgerechtigd materiaal toch toelaatbaar zou moeten zijn als bewijsmiddel. Maar het is vanuit ons perspectief toch aantrekkelijker om die mogelijkheid te behouden. Het weegt voor ons niet heel zwaar nu het praktisch belang zeer beperkt lijkt.
- 2) Geert Knigge had wel een goed punt: uitsluiting van het bewijs is nu niet wettelijk vastgelegd en als het dus niet gaat om een belang van de verdachte biedt art. 359a daar ook geen basis voor. In zoverre voegt het dus wel iets toe.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
rechter-commissaris / senior-rechter

5.1(2)e

www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: donderdag 12 maart 2026 13:15
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste 5.1(2)e

Ik ben net uit overleg dus zie dit mailtje nu pas. Morgen ben ik vrij dus hieronder even mijn vragen op de mail.

Bij onderdeel 6 staat in jullie reactie van vorige week het volgende: “Akkoord met de geschetste benadering en met het uitgangspunt dat verschoningsgerechtigd materiaal niet voor het bewijs mag worden gebruikt, ook niet als door schending van het verschoningsrecht het [5.1(2)e] – ik ga ervanuit dat hier ‘geen’ had moeten staan] belang van de verdachte wordt geschonden. Het nadeel van categorisch uitsluiten is dat uitzonderingen dan niet meer mogelijk zijn. De vraag is dan ook welke toegevoegde waarde categorische uitsluiting zou hebben.”

- 1) Jullie noemen hier dat het nadeel van categorisch uitsluiten is dat uitzonderingen dan niet meer mogelijk zijn. Uit de gekozen term ‘nadeel’ leid ik af – wellicht ten onrechte – dat jullie vinden dat uitzonderingen daarop mogelijk moeten zijn. Mocht dat zo zijn: aan welke uitzonderingen denken jullie dan?
- 2) Wat was het antwoord van het ministerie op de vraag welke toegevoegde waarde categorische uitsluiting zou hebben?

Veel dank!

Hartelijke groet, 5.1(2)e

Van: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Verzonden: donderdag 12 maart 2026 11:01

Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Ik zit de hele dag in overleggen, maar kan jou tussendoor wel even proberen. Zal rond half 12 zijn OK? Anders wordt het morgenochtend.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

rechter-commissaris / senior-rechter

5.1(2)e

www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Verzonden: donderdag 12 maart 2026 10:51

Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Nee, er komt vaak geen officieel verslag. Kort is helemaal prima. Ik heb je net twee keer geprobeerd te bellen op je mobiel: heb nog even een vraag over jullie eerder opgestelde reactie. Wat is voor jou een goed moment om even met elkaar te bellen?

Van: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Verzonden: donderdag 12 maart 2026 10:45

Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) < > @rechtspraak.nl>

Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Dat is goed 5.1(2)e ik ga het wel kort houden. Wordt er een officieel verslag gemaakt van dit soort bijeenkomsten?

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

rechter-commissaris / senior-rechter

5.1(2)e

www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) < 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Verzonden: donderdag 12 maart 2026 10:21

Aan: 5.1(2)e . (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste 5.1(2)e

Ik hoop dat de bijeenkomst vorige week goed is gegaan. Lukt het jou om nog even een korte terugkoppeling op de mail te zetten aan onderstaande geadresseerden? Veel dank!

Hartelijke groet, 5.1(2)e

Van: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: donderdag 5 maart 2026 18:13
Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e E. (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste 5.1(2)e

Hierbij onze reactie op de notitie. Wij zijn zeer ingenomen met de voorgestelde wijzigingen tov het eerdere wetsontwerp. Onze kanttekeningen zijn dan ook beperkt en vooral bedoeld als fine tuning.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
rechter-commissaris / senior-rechter

5.1(2)e
nl

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: maandag 2 maart 2026 12:00
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: GW 5 februari 2026 - Functioneel verschoningsrecht

Beste allen,

Bijgevoegd treffen jullie de notitie aan van het ministerie ter voorbereiding van de expertmeeting. In de notitie staan een zevental vragen waarvan ik denk dat het goed is als er vooraf alvast iets op papier wordt gezet. 5.1(2)e en 5.1(2)e zullen vanuit de Rechtspraak aansluiten bij de expertmeeting. @5.1(2)e en @5.1(2)e lukt het jullie om uiterlijk donderdag om 12.00uur met een gezamenlijke reactie te komen die is afgestemd binnen de kabinetten? Uiteraard ook alle begrip daarvoor als dit niet lukt gelet op de beperkte tijd. Graag hoor ik dan wel even wat wel haalbaar is (bijvoorbeeld een beantwoording in grote lijnen).

Daarnaast heeft de NOvA laten weten graag even een keer telefonisch contact met ons te hebben over dit onderwerp. Mochten daar nog relevante punten uit komen dan zet ik die even op de mail.

Mochten jullie vragen hebben dan hoor ik het graag.

Hartelijke groet, 5.1(2)e

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Verzonden: woensdag 11 februari 2026 15:57

Dubbel

Dubbel

5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Van: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 19 februari 2026 11:02
Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Onderwerp: RE: Plannen derde expertmeeting verschoningsrecht

Beste 5.1(2)e

Dank voor je snelle bericht! De deelnemers hebben inmiddels een uitnodiging ontvangen.

Hartelijke groet,

5.1(2)e

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e r@rechtspraak.nl>
Verzonden: maandag 16 februari 2026 14:44
Aan: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Plannen derde expertmeeting verschoningsrecht

Ha 5.1(2)e

Hieronder de gegevens van de personen die aan zullen sluiten bij de bijeenkomst.

- 5.1(2)e (rc rechtbank Rotterdam) – 5.1(2)e @rechtspraak.nl
- 5.1(2)e (rc rechtbank Amsterdam) – 5.1(2)e @rechtspraak.nl

Veel dank!

Hartelijke groet, 5.1(2)e

Van: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 11 februari 2026 14:08
Aan: 5.1(2)e Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
Onderwerp: Plannen derde expertmeeting verschoningsrecht

Beste 5.1(2)e

Door de drukte van de plenaire behandeling van gisteren ben ik hier helaas niet eerder aan toegekomen, maar bij deze benader ik je alsnog voor het plannen van de derde expertmeeting over het verschoningsrecht. Tijdens de gecombineerde werkgroep van vorige week hebben we al aangekondigd dat deze zal plaatsvinden in de eerste week van maart.

De expertmeeting zal plaatsvinden op vrijdag 6 maart van 12:00 tot 14:30. Om de bijeenkomst vloeiend te laten verlopen en het zaaltje niet te laten overlopen maximeren we het aantal deelnemers per organisatie, net als bij eerdere bijeenkomsten, op twee deelnemers. De organisaties die we uitnodigen zijn de Rvdr, het OM, de BOD-en, de politie en de NOV. Bij voorkeur sluiten de deelnemers fysiek aan op de Turfmarkt, maar we zullen ook een Webex-link delen. Ik hoor graag van je wie namens de Rvdr zullen deelnemen en of dit fysiek of via de Webex zal zijn.

Alvast veel dank voor je reactie!

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Informatie van de Raad voor de rechtspraak, de rechtbanken, de gerechtshoven en de bijzondere colleges vindt u op www.rechtspraak.nl.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: woensdag 4 februari 2026 11:43
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage)
CC: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage); 5.1(2)e (Hof Amsterdam); Offe 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Onderwerp: Reacties over het onderwerp functioneel verschoningsrecht
Bijlagen: Reactie Politie - voorstel nSv Verschoningsrecht.pdf; Functioneel verschoningsrecht_opm. OM.pdf; 2026.01.29 CPT Reactie Tweede Aanvullingswet FIOD .pdf; Reactie Nova op het onderwerp vs.docx; - rechtbank Amsterdam.pdf; 28 januari 2026 - rechtbank Rotterdam.pdf

Beste allen,

Bijgevoegd alle reacties over het verschoningsrecht die bij het ministerie binnen zijn gekomen. Voor degenen die morgen fysiek/digitaal aanwezig zijn: het ministerie heeft laten weten dat er misschien nog iets wijzigt in de planning. Of dat ook geldt voor het tijdstip waarop het verschoningsrecht wordt besproken weet ik niet. We horen daar later vanmiddag meer over. Mocht er iets wijzigen dan laat ik het weten, maar voor nu kunnen jullie gewoon uitgaan van het tijdstip zoals eerder gecommuniceerd.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Afwezig: woensdag- en vrijdagmiddag

Reactie Nova op het onderwerp functioneel verschoningsrecht, gecombineerde werkgroep 5 februari 2026

De NOVA plaatst een aantal kanttekeningen bij het gewijzigde wetsvoorstel voor zover dat betrekking heeft op het verschoningsrecht. Eerder is er al op gereflecteerd en die reacties gelden onverkort.

De wetgever ziet in het recent uitgebrachte WODC-onderzoek kans vast te leggen dat het borgen van het verschoningsrecht niet waterdicht zal lukken en lijkt zich daarbij – leunend op dat onderzoek – neer te willen leggen (o.m. p. 8). De NOVA meent dat het juist is dat een 100% garantie niet gegeven kan worden maar meent tevens dat het bij het borgen van het verschoningsrecht, mede indachtig de duidelijke rechtspraak van de Hoge Raad op dit onderwerp en het belang dat met dit beginsel gemoeid is, gaat om meer dan een inspanningsverplichting. Het gaat om een norm die gehaald moet worden en waarbij vaststaat dat dit niet in alle gevallen zal lukken. De NOVA meent dan ook dat het benadrukken van de inspanningsverplichting, zoals de toelichting nu doet, niet gelukkig is.

Daarnaast ziet de wetgever in het WODC-onderzoek de ruimte om meer verantwoording bij de functioneel verschoningsgerechtigde te leggen. De toelichting evenals het uitgangspunt is op dit onderdeel niet helder en verwarrend. Niet alleen maakt de toelichting niet duidelijk hoe de verschoningsgerechtigde dit zou hebben te doen, ook lijkt de wetgever onvoldoende te onderkennen bij deze benadering dat het verschoningsrecht de vertrouwelijke communicatie tussen de functioneel verschoningsgerechtigde en de hulpzoekende beschermt. Die hulpzoekende, zeker in het geval van advocatuurlijke bijstand, zal de gegeven bijstand – als die op schrift is gesteld – op vele wijzen kunnen bewaren en/of toepassen, hetgeen in beginsel steeds wordt beschermd door het verschoningsrecht. Het wijzen op een eigen verantwoordelijkheid zonder die in te vullen, zal ongetwijfeld tot gevolg hebben dat in de praktijk weer veel onduidelijkheid zal kunnen ontstaan over de invulling van het borgen van het verschoningsrecht. De NOVA meent derhalve dat deze opmerkingen geen plaats hebben in het gewijzigde voorstel.

De NOVA ziet praktische problemen in de vastlegging van de automatische filtering door de officier van justitie, of althans de weergave ervan in de toelichting (p. 18). Die weergave onderkent immers niet of niet in voldoende mate dat de zoektermen zelf ook (meestal) onder het verschoningsrecht vallen, waardoor de beschreven werkwijze niet kan worden uitgevoerd. De toelichting besteedt aan dit wezenlijke onderdeel ten onrechte geen aandacht.

Eerder wees de NOVA er al op dat de inzet van officieren van justitie of opsporingsambtenaren bij de filtering geen geëigende werkwijze is en dat zo die inzet genormeerd moet worden en de wetgever zich daar nu over zou hebben uit te laten. Het plan dit in een AMvB te doen kan de NOVA dan ook niet ondersteunen. Zij betreurt het dat de wetgever aan dit plan vasthoudt (p. 22).

Verder:

- Valt op dat in de toelichting veel wordt teruggegrepen op de huidige (beperkte) capaciteit bij OM en ZM;
- Wordt vastgehouden aan de invulling van het redelijk vermoeden zoals dat in de OM-aanwijzing vermeld staat; eerder nam de NOVA daarover het standpunt in zoals vermeld op deze pagina: [Nieuwe OM-aanwijzing is tussenstap in betere waarborging verschoningsrecht | Nederlandse orde van advocaten](#);

- Is bij artikel 2.8.3.b. gedacht aan de [wetten.nl - Regeling - Aanwijzing toepassing opsporingsbevoegdheden en dwangmiddelen tegen advocaten - BWBR0029753](#)?
- Kan een nadere toelichting gegeven worden op waarom het *wenselijk* zou zijn dat in ons land afstand wordt genomen van het idee dat het mogelijk is een ideaalmodel te realiseren?
- Kan een toelichting worden gegeven op waarom in bepaalde gevallen afstand kan worden gedaan van het betrekken van een vertegenwoordiger van de beroepsgroep?
- De verwijzing naar de wijziging van de toelichting op gedragsregel 3 klopt niet helemaal; er wordt nu verwezen naar de gedragsregel zelf, terwijl het gaat om de toelichting die is gewijzigd, zie ook [Toelichting bij gedragsregel 3 Vertrouwelijkheid wijzigt per 1 januari 2025 | Nederlandse orde van advocaten](#);

Ten slotte nog een laatste vraag, in welke fase worden overige functioneel verschoningsgerechtigden hierbij betrokken?

5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: dinsdag 9 december 2025 17:09
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam); 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage); 5.1(2)e (Rechtbank Den Haag)
CC: 5.1(2)e (Hof Amsterdam); 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage)
Onderwerp: Tweede Aanvullingswet - conceptregeling verschoningsrecht

Beste allen,

Zoals eerder laten weten zijn de wetgevingsjuristen van het ministerie van JenV momenteel druk bezig met de werkzaamheden aan de Tweede Aanvullingswet die onderdeel is van de regelingen die straks gezamenlijk het nieuwe Wetboek van Strafvordering vormen. Een van de onderwerpen die in deze wet zal landen is het verschoningsrecht. In dat kader hebben inmiddels een tweetal expertmeetings plaatsgevonden waarbij een deel van jullie is aangeschoven. De wetgevingsjuristen zijn nu de laatste hand aan het leggen aan de conceptregeling en verwacht wordt dat deze wordt besproken tijdens de zogenaamde gecombineerde werkgroep van 5 februari. De gecombineerde werkgroep is een overleg georganiseerd vanuit het ministerie waar alle ketenpartners bij zijn aangesloten.

We verwachten de regeling uiterlijk 16 januari toegestuurd te krijgen vanuit het ministerie en eventueel schriftelijk commentaar vanuit ons dient 2 februari bij het ministerie binnen te zijn. Het gaat hier dus om een vrij strakke deadline. Gelet op jullie intensieve betrokkenheid bij deze expertmeetings hopen we dat jullie tijd hebben in jullie agenda om mee te lezen met de definitieve conceptversie. Ik plaats dan tzt de conceptversie in de samenwerkomgeving en stuur jullie een link naar dat document zodat al jullie opmerkingen in één document samenkomen. Daarnaast denk ik dat het goed is om gelet op de drukke agenda's alvast een voorbespreking in te plannen.

Hieronder de data even op een rij.

- Conceptversie in samenwerkomgeving beschikbaar: uiterlijk 16 januari
- Opmerkingen plaatsen in samenwerkomgeving: uiterlijk 25 januari
- Voorbespreking: 26 januari (moment dat de meeste van ons kunnen)
- Verzenden schriftelijk commentaar naar het ministerie: uiterlijk 2 februari

Mochten jullie vragen hebben dan hoor ik het graag. Veel dank!

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Afwezig: woensdag- en vrijdagmiddag

Memo met betrekking tot beslag op gegevensdragers en gegevens in relatie tot het functioneel verschoningsrecht

Het LOVS wordt gevraagd een voorkeur uit te spreken over de in dit memo beschreven sporen 1 en 2:

1. de procedure en het werkproces rond stukken die vallen onder het functioneel verschoningsrecht wordt (grotendeels) ondergebracht bij de Rechtspraak;
2. de procedure en het werkproces rond stukken die vallen onder het functioneel verschoningsrecht wordt op een dusdanige manier gewaarborgd dat het juridisch toelaatbaar is deze bij de FIOD te handhaven, waarbij de verantwoordelijkheid ligt bij de Rechtspraak.

1. Inleiding

Bij doorzoeken worden regelmatig gegevensdragers in beslaggenomen, zoals computers en mobiele telefoons, waarop gegevens staan opgeslagen die vallen onder het functioneel verschoningsrecht (*hierna: geheimhoudersinformatie*). Ook worden gegevens veiliggesteld van servers of netwerken waarvoor dit geldt. Het filteren van geheimhoudersinformatie uit de veiliggestelde gegevens gebeurt momenteel door en bij de FIOD. Dit gebeurt vaak onder toezicht van de rechter-commissaris (*hierna: r-c*).

1.1. Aanleiding analyse

In december 2020 publiceerden advocaten van het kantoor Stibbe het artikel 'Recht doen aan het verschoningsrecht', waarin zij de problematiek omtrent de beoordeling van en de (beperking van de) toegang tot geheimhoudersinformatie door opsporingsambtenaren en officieren van justitie aan de kaak stellen. In september 2022 oordeelde de Hoge Raad¹ dat het onleesbaar maken van geheimhoudersinformatie moet worden voorzien van waarborgen, zodat personen die bij opsporingsonderzoek zijn betrokken op geen enkele wijze toegang kunnen krijgen tot de geheimhoudersinformatie. Ook in het nieuwe Wetboek van Strafvordering² zullen regels worden gesteld aan de omgang met geheimhoudersinformatie.

In het kader van een door de kabinetten r-c nieuw op te stellen werkproces verschoningsrecht is op het LOVS van 16 september 2022 gesproken over de vraag of het filteren van geheimhoudersinformatie, rekening houdend met alle technische aspecten, binnen het kabinet r-c met eigen mensen kan plaats vinden, onder leiding van de r-c. Naar aanleiding daarvan is in het kader van het Programma Nieuw Wetboek van Strafvordering een werkgroep in het leven geroepen om een werkwijze te onderzoeken waarbij het functioneel verschoningsrecht wordt gewaarborgd. Aan deze Werkgroep Verschoningsrecht

¹ [ECLI:NL:HR:2022:1257](#), Hoge Raad, 20 september 2022.

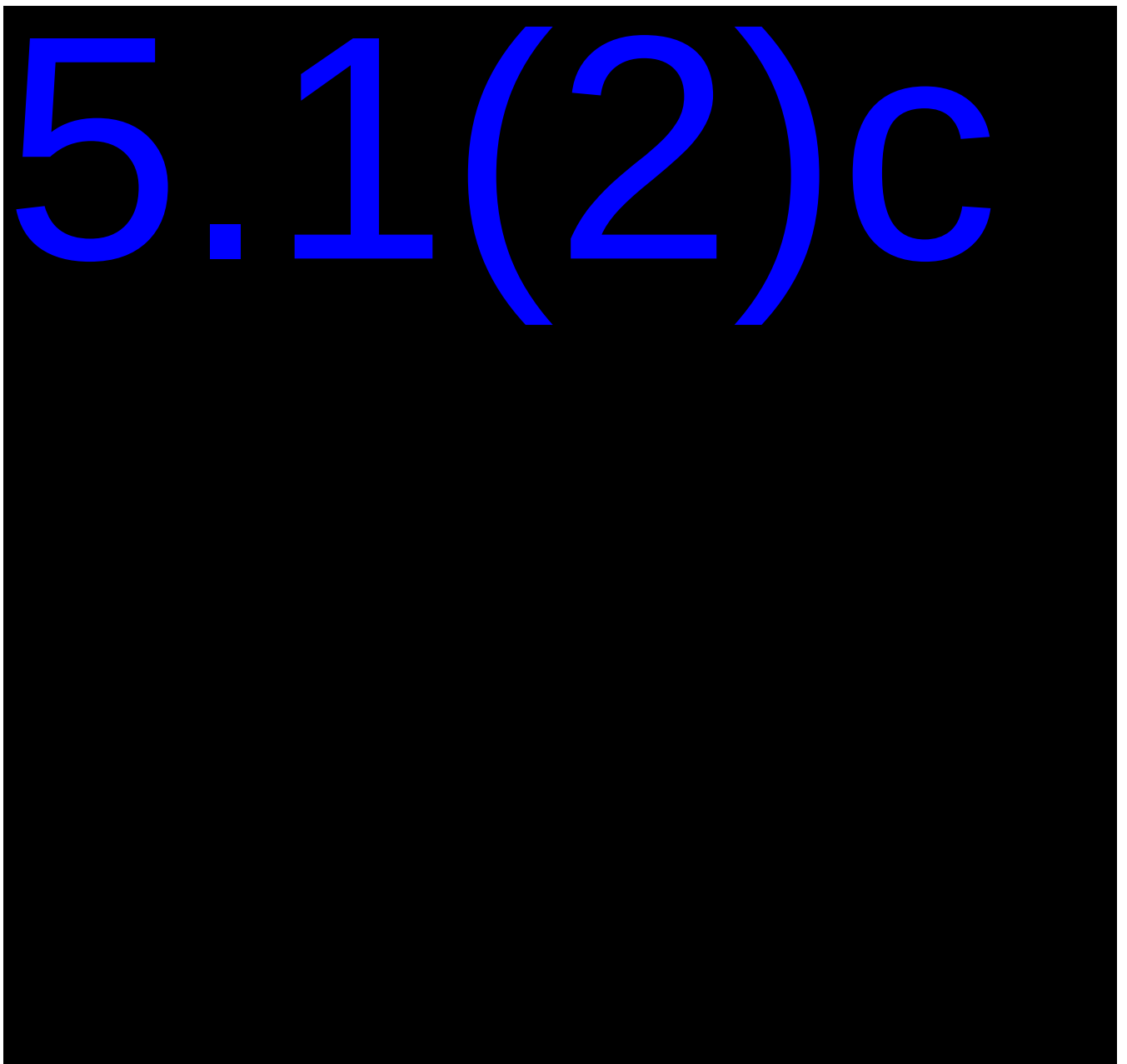
² Nieuwe WvSv, boek 2, titel 7.5 (versie van 20 maart 2023).

hebben deelgenomen medewerkers van de FIOD, r-c's en medewerkers van Programma Nieuw Wetboek van Strafvordering. Van de aldus opgedane kennis is gebruik gemaakt voor dit memo.

Hierna wordt in dit memo allereerst het huidige werkproces beschreven (*hoofdstuk 2*). Daarna wordt inzicht verschaft in de te stellen strafvorderlijke vereisten aan het omgaan met geheimhoudersinformatie (*hoofdstuk 3*). Vervolgens wordt beoordeeld in hoeverre de huidige situatie voldoet aan deze vereisten. Indien en voor zover dit niet het geval blijkt, wordt onderzocht welke maatregelen kunnen worden genomen om wel te voldoen aan de gestelde vereisten (*hoofdstuk 4*).

2. Beschrijving van de huidige situatie

2.1. Digitaal forensisch onderzoek

5.1(2)c

5.1(2)c

5.1(2)c

5.1(2)c

5.1(2)c

3.2. Het (nieuwe) Wetboek van Strafvordering

In het huidige WvSv⁸ is een regeling getroffen voor de inbeslagneming van voorwerpen en onderzoek van gegevens bij de functioneel verschoningsgerechtigde zelf. Op grond van jurisprudentie zijn deze artikelen ook van toepassing in geval van inbeslagneming bij een derde (de hiervoor beschreven tweede situatie). Kern van de regeling is dat geen kennis mag worden genomen van verschoningsgerechtigde informatie, tenzij de r-c beslist dat er sprake is van een (wettelijke) uitzonderingssituatie. De huidige wet geeft geen nadere regeling voor de procedure van filteren van geheimhoudersinformatie.

Op 21 maart 2023 is het wetsvoorstel voor een nieuw Wetboek van Strafvordering bij de TK ingediend. De kern van de regeling⁹ blijft hetzelfde: er mag geen kennis worden genomen van verschoningsgerechtigde informatie, tenzij de r-c beslist dat er sprake is van een (wettelijke) uitzonderingssituatie.

In de Memorie van Toelichting wordt specifiek ingegaan op de problematiek die in deze notitie wordt beschreven. In de MvT wordt dit aangeduid met:

“bulkbeoordelingen” en wordt het belang onderstreept dat “de verschoningsgerechtigde informatie onder leiding en verantwoordelijkheid van de rechter-commissaris zoveel mogelijk direct en ongezien door de opsporing wordt uitgefilterd, waarna de opsporing met de overige (geschoonde) gegevens aan de slag kan.”

en

“De rechter-commissaris moet de voorwaarden zo bepalen dat daardoor wordt voorkomen dat opsporingsambtenaren kunnen kennisnemen van vermoedelijk verschoningsgerechtigde informatie.”

Als het uitgrijzen van de informatie zonder kennisneming (technisch) mogelijk is, kan hij ook toestaan dat de voorwerpen of gegevens worden meegenomen naar het kantoor van de opsporingsdienst. De r-c zal dan moeten beslissen over de wijze waarop het verschoningsgerechtigd materiaal ontoegankelijk moet worden gemaakt voor de opsporingsdienst. Verwezen wordt verder naar de huidige praktijk waarbij met zoektermen wordt gewerkt.

De r-c moet waarborgen dat de goede zoektermen worden gebruikt.¹⁰

Opsporingsambtenaren kunnen de zoekslagen vervolgens overeenkomstig de opdracht van de r-c en onder diens verantwoordelijkheid uitvoeren, aldus de MvT. In de MvT wordt de mogelijkheid benoemd dat er per ongeluk toch nog verschoningsgerechtigde informatie achter blijft. Indien de opsporingsambtenaar dat bemerkt moet er meteen voor worden

⁸ Artt. 98 en 125i WvSv.

⁹ Artt. 2.7.65 en 2.7.66 nieuw WvSv. Tevens: MvT Vaststellingswet 20/3, p.663 / 1497 dig.

¹⁰ Filteren kan niet alleen op e-mailadressen en namen, maar zoektermen kunnen ook op basis van inhoudelijke zoektermen worden gedefinieerd.

gezorgd dat ook van die informatie geen kennis meer wordt genomen en moet contact worden opgenomen met de r-c.

De MvT laat zich niet uit over de techniek en over hoe een en ander moet worden gewaarborgd. Ook in de huidige praktijk zit daar juist de crux van het probleem. Namelijk kortweg: hoe kan de rechter-commissaris een en ander waarborgen indien de werkzaamheden door de FIOD op een FIOD-systeem worden uitgevoerd?

3.3. De jurisprudentie

Met betrekking tot de huidige werkwijze van filteren door en bij de FIOD is een aantal relevante arresten geweest.

Inzet geheimhoudersfunctionarissen

In 2015 heeft de Hoge Raad¹¹ bepaald dat de r-c mag worden bijgestaan door een functionaris van een opsporingsdienst, indien hij niet in staat is om zelf onderzoek te verrichten, bijvoorbeeld door de aard of omvang van de in beslaggenomen gegevens, waarbij de r-c dient te waarborgen dat het verschoningsrecht niet in het gedrang komt. Hoe de r-c dit moet waarborgen heeft de Hoge Raad niet nader uitgelegd.

In 2021 heeft de Hoge Raad¹² geoordeeld dat het oordeel van de rechtbank dat van functionarissen gebruik gemaakt mocht worden, niet onjuist is. Specifiek ten aanzien van IT-rechercheurs overweegt de Hoge Raad dat is gebleken dat er specifieke expertise nodig was voor het toegankelijk maken en het ordenen van de gegevens op de telefoon, dat bij dat onderzoek twee rechercheurs waren ingeschakeld, ten aanzien van wie de r-c zich ervan heeft vergewist dat zij niet betrokken waren bij het betreffende strafrechtelijke onderzoek of gelieerde onderzoeken.

Uitgrijzen

In de zaak Martinique zijn door het OM klantendossiers opgevraagd in verband met een onderzoek naar frauduleuze (belasting)constructies. In deze gegevens bevindt zich correspondentie met advocaten. Deze geheimhoudersinformatie is uitgedijst. Het OM stelt zich op het standpunt dat vernietiging niet mogelijk is, omdat dan de forensische waarde van het digitale beslag verdwijnt. De vraag is of het uitgrijzen gelijkgesteld kan worden met het vereiste uit de wet (art. 126aa, lid 2 Sv) dat de geheimhoudersinformatie vernietigd dient te worden. De rechtbank Rotterdam¹³ heeft aangenomen dat met het uitgrijzen voldoende is verzekerd dat de gegevens geen deel uitmaken van de processtukken. De Hoge Raad oordeelt echter anders:

“Daarbij neemt de Hoge Raad mede in aanmerking dat de rechtbank weliswaar heeft vastgesteld dat de gegevens ontoegankelijk zijn gemaakt ‘voor de opsporing’ maar geen vaststellingen heeft gedaan over de wijze waarop is gewaarborgd dat personen die bij het opsporingsonderzoek zijn betrokken op geen enkele wijze toegang kunnen krijgen tot de ‘uitgedijste’ gegevens. In dat verband is van belang dat de rechtbank er wel van uitgaat dat

¹¹ [ECLI:NL:HR:2018:1960](#), Hoge Raad, 16-10-2018, 18/01550 (rechtspraak.nl)

¹² [ECLI:NL:HR:2021:193](#), Hoge Raad, 09-02-2021, 20/03433 (rechtspraak.nl)

¹³ [ECLI:NL:RBROT:2021:6707](#), Rechtbank Rotterdam, 08-07-2021, 10/996503-18 / RK 20/3052 (rechtspraak.nl)

er ‘technisch mogelijkheden bestaan om eenmaal ‘gegrijsde’ informatie opnieuw toegankelijk te maken’, maar dat uit haar vaststellingen niet blijkt voor wie, op welke wijze en onder welke voorwaarden deze gegevens dan opnieuw toegankelijk kunnen worden.”¹⁴

Op 17 maart 2023 heeft de Rechtbank Rotterdam¹⁵ na terugverwijzing in deze zaak een tussenvonnis gewezen. Daarin oordeelt de rechtbank dat het aan het OM is om aan te tonen de opsporing op geen enkele wijze toegang kan krijgen tot de uitgegrijsde gegevens. Het memo dat de FIOD daartoe in opdracht van het OM heeft geschreven acht de rechtbank niet waterdicht en oordeelt dat dit vragen oproept. Verder oordeelt de rechtbank dat niet voldoende duidelijk is waarom de door de verdediging gesuggereerde tussenoplossing, inhoudende dat de bestanden (het origineel) op een USB-stick worden gezet en vervolgens in een kluis worden bewaard waartoe alleen de r-c of de officier van justitie toegang heeft, niet kan worden uitgevoerd. De rechtbank begrijpt dat de authenticiteit van de gegevens zo nodig (achteraf) kan worden geverifieerd. De rechtbank vraagt het OM om een nadere toelichting en een voorstel te doen voor deskundigen om nadere uitleg te geven.

Op 2 mei 2023 heeft het Hof Den Bosch¹⁶ arrest gewezen in een civiele zaak. In deze zaak gaat het om een “emaildump”-opvraag aan de provider van een vermogensbeheerder. In deze dump zit correspondentie van de advocaten van de vermogensbeheerder. Naast vele andere kwesties die in deze zaak spelen in verband met het verschoningsrecht, speelt ook de vraag of het uitgrijzen door de FIOD gelijk gesteld kan worden aan de plicht tot vernietiging ex art. 126aa Sv en zoals bepaald door de Hoge Raad in het hiervoor genoemde arrest. In dit geval blijkt uit het opgemaakte proces-verbaal van de FIOD niet op welke wijze de geheimhoudersinformatie ontoegankelijk is gemaakt voor de opsporing. Verder is het niet duidelijk wat er met de vrijgegeven bestanden is gebeurd. Het Hof oordeelt dat het verschoningsrecht reeds is geschonden doordat structureel onvoldoende transparant is bijgehouden wat er met de mogelijke geheimhoudersinformatie is gebeurd.

3.4. Conclusie

1. De r-c mag bij zijn werkzaamheden in het kader van het verschoningsrecht gebruik maken van IT-rechercheurs, mits is vastgesteld dat zij los staan van het onderzoeksteam, dat zij de werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van de r-c uitvoeren en de r-c waarborgt dat het verschoningsrecht niet in het gedrang komt. In de MvT van het nieuwe WvSv wordt dit ook met zoveel woorden bepaald. Onduidelijk is echter hoe de passages in de MvT “zoveel mogelijk direct en ongezien door de opsporing laten uitfilteren” en “de rechter-commissaris moet voorwaarden bepalen dat wordt voorkomen dat opsporingsambtenaren kennis nemen van geheimhoudersinformatie” zich tot elkaar verhouden. Dit is van belang omdat in de Stibbe-zaak aan de orde kwam dat de IT-rechercheur vaak een deel van de geheimhoudersinformatie ziet bij het filteren (doordat op een scherm een deel van de inhoud van het geselecteerde bestand wordt getoond), hetgeen ook de eigen ervaring van r-c’s is bij het filteren. Dit laat zien dat vaak niet duidelijk is hoe de rechter-

¹⁴ [ECLI:NL:HR:2022:1257](#), Hoge Raad, 22/00317 (rechtspraak.nl)

¹⁵ [ECLI:NL:RBROT:2023:2743](#), Rechtbank Rotterdam, 17-03-2023, 10-996503-18 (rechtspraak.nl)

¹⁶ [ECLI:NL:GHSHE:2023:1329](#), Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 02-05-2023, 200.310.320_01 (rechtspraak.nl). Het Gerechtshof heeft in deze zaak prejudiciële vragen gesteld aan de Hoge Raad.

commissaris kan waarborgen dat het verschoningsrecht niet in het gedrang komt bij gebruikmaking van FIOD-functionarissen. Het ontbreekt de rechter-commissaris aan technisch inzicht om in die zin daarop toe te kunnen zien. Niet alleen kan daarom de rechter-commissaris dit vereiste in jurisprudentie en onder de toekomstige wet niet altijd waarmaken, maar ook levert dit in de praktijk vaak discussies op met de advocatuur, hetgeen tijdrovend voor de rechter-commissaris is en tot vertragingen bij de opsporingsonderzoeken leiden.

2. Uitgrijzen door middel van ontoegankelijk maken in plaats van vernietigen is als zodanig aanvaardbaar, mits is gewaarborgd dat personen die bij het opsporingsonderzoek zijn betrokken op geen enkele wijze toegang kunnen krijgen tot de 'uitgrijpsde' gegevens.¹⁷ De FIOD zal derhalve moeten vastleggen hoe dat is gewaarborgd, hoe het autorisatiebeheer is ingericht en ook voor wie, op welke wijze en onder welke voorwaarden de gegevens weer toegankelijk kunnen worden gemaakt. Op grond van de hierboven genoemde arresten worden aan deze verslaglegging door de FIOD hoge eisen gesteld. Daarover zal bij de FIOD landelijke standaarden of iets dergelijk moeten worden vastgesteld, omdat anders de discussies en procedures over uitgrijzen zullen blijven spelen met alle vertragingen in de opsporingsonderzoeken en tijdsbeslag op de kabinetten rc van dien. Verder moet worden bedacht dat het autorisatiebeheer in **5.1(2)h** op servers van andere partijen dan het NFI, zoals de FIOD, kennelijk tot problemen leidt.

4. Keuzemogelijkheden

Gelet op de genoemde vereisten met betrekking tot de huidige situatie, moet een keuze worden gemaakt in hoe om te gaan met stukken die vallen onder het functioneel verschoningsrecht. Hiervoor worden – kort gezegd – twee sporen onderzocht:

1. de procedure en het werkproces rond stukken die vallen onder het functioneel verschoningsrecht wordt (grotendeels) ondergebracht bij de Rechtspraak;
2. de procedure en het werkproces rond stukken die vallen onder het functioneel verschoningsrecht wordt op een dusdanige manier gewaarborgd dat het juridisch toelaatbaar is deze bij de FIOD te handhaven, waarbij de verantwoordelijkheid ligt bij de Rechtspraak.

4.1. Spoor 1: onderbrengen bij de Rechtspraak

Overdracht forensische image(s)

Het onderbrengen van de forensische image(s), die na of tijdens de inbeslagname is/zijn gemaakt door de FIOD, op een server van de Rechtspraak zou in het proces kunnen plaatsvinden nadat deze bij de opsporingsdienst is/zijn veiliggesteld. Hiervoor is nodig:

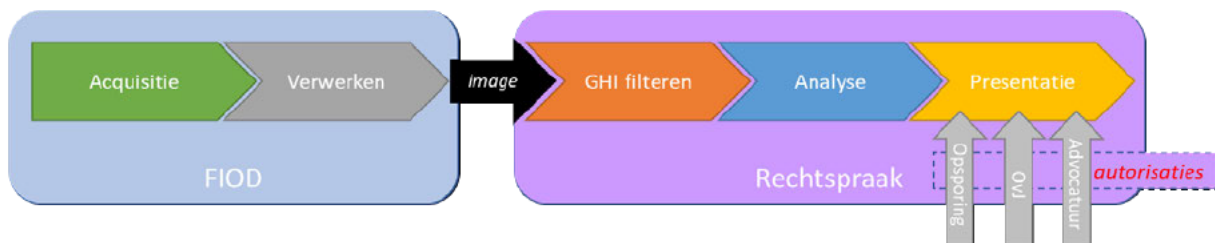
- een manier van overdracht die voldoende bandbreedte heeft om gemiddeld 10 terabytes aan data per onderzoek te kunnen overbrengen;
- een manier van overdracht die veilig genoeg is en de forensische image zonder enige wijziging overbrengt (behoud van authenticiteit en integriteit);

¹⁷ Zie CAG Harteveld, 5-7-2022, [ECLI:NL:PHR:2022:647](#), i.h.b. r.o. 4.33; de conclusie voorafgaand aan het arrest over de zaak Martinique.

- voldoende opslagcapaciteit voor meerdere onderzoeken voor langere duur bij de Rechtspraak;
- dat met in het IV landschap van de Rechtspraak met █████-images kunnen worden gemaakt en opgeslagen teneinde te kunnen filteren en toegang te verlenen tot gefilterde data.

Advies FIOD in geval van overdracht van de procedure

5.1(2)i

5.1(2)i

De FIOD adviseert een dergelijke expertise voor het functioneel verschoningsrecht landelijk te organiseren en zegt dat de grote kosten zitten in:

- IT-infrastructuur, zoals een goede server die groot genoeg is om voor een periode van, bijvoorbeeld, tien jaren, grote forensische images en █████-images te huisvesten. Hierbij wordt benadrukt dat dit niet gaat om standaard IT;
- licenties voor gebruikte forensische software;
- salarissen van de IT-professionals (niveau: HBO, forensische ICT) en functioneel beheerders van de hard- en software en medewerkers geheimhouding;
- structurele bijdrage aan de softwareontwikkeling van Hansken door het NFI, om deze te laten meelopen met de technologische ontwikkelingen.

Requirements

Het kiezen voor spoor 1 stelt eisen aan het IV-landschap van de Rechtspraak. Uit analyse van de bovenstaande informatie blijkt dat kan worden gedacht aan de volgende requirements.

Als de r-c of een medewerker van het kabinet r-c zelf het filterproces wil uitvoeren, moet hij beschikken over:

- a. een voorziening om de authentieke en integere kopie van de forensische image

- i. te verkrijgen en
- ii. de integriteit ervan te valideren en
- iii. de gegevens van de forensische image door filtering te voorzien van uitgrijzing en
- iv. de integriteit van de met uitgegrijsde gegevens voorziene image te waarborgen en
- v. de met uitgegrijsde gegevens voorziene image inzichtelijk te maken voor daarvoor te autoriseren personen;
- b. 5.1(2)h beschikbaar in het IV-landschap van de rechtspraak, om de onder a, iii tot en met v, genoemde handelingen uit te voeren;
- c. dezelfde versies van 5.1(2)h als het opsporingsteam, omdat anders de autorisaties (classificaties en rollen) mogelijk niet (goed) werken.

Hierbij moet worden bedacht dat:

- a. wanneer de gefilterde █████-image door de Rechtspraak inzichtelijk wordt gemaakt aan het opsporingsteam (en/of advocaat en/of officier van justitie), is gewaarborgd dat het samenstel van classificaties en rollen niet wordt gemanipuleerd, waardoor gefilterde gegevens weer zichtbaar zouden kunnen worden;
- b. een forensische image doorgaans een zeer grote omvang heeft; dit stelt eisen aan
 - i. de voorziening waarmee die forensische image wordt verkregen;
 - ii. (langdurige) opslagcapaciteit;
- c. 5.1(2)h een complexe applicatie is; dit stelt eisen aan
 - i. het beheer van de applicatie;
 - ii. het opleiden van gebruikers en het op peil houden van hun kennis;
 - iii. individuele rechtspraakmedewerkers van het kabinet r-c deze applicatie naar verwachting op een betrekkelijk lage frequentie zullen gebruiken, tenzij wordt gekozen deze werkzaamheden landelijk op een centrale plek te concentreren;
- d. 5.1(2)h continu aan doorontwikkeling onderhevig is door voortdurende technologische ontwikkelingen, van invloed op datagrootte en versleuteling, en veranderingen binnen het applicatielandschap van gegevensdragers;
- e. de r-c eindverantwoordelijk wordt voor het autorisatiebeheer in relatie tot 5.1(2)h. Alleen al om de reden dat autorisaties (vooralsnog) kunnen verdwijnen als de versie van het bewijsbestand na uitgrijzen met een andere versie van 5.1(2)h op een andere locatie wordt geopend, kan de r-c hiervoor geen verantwoordelijkheid dragen. Als dit 'autorisatieprobleem' wordt opgelost, verhoudt de keuze om het uitgrijzen te beleggen bij de rechtspraak zich slecht tot de staande praktijk omtrent het (op locatie, dan wel op afstand) inzage verlenen in 5.1(2)h

4.2. Spoor 2: waarborgen bij de FIOD

Het alternatief is om de veiliggestelde gegevens bij de FIOD te laten staan. Hierbij kan worden gedacht aan:

- a. een versie van 5.1(2)h waarmee de r-c op afstand het filterproces daadwerkelijk zelf uitvoert (bijvoorbeeld via een web-versie); dit lost het punt van de overdracht van forensische image op, maar stelt wel eisen aan beveiliging en versiebeheer;
- b. de r-c geeft zoektermen op en de opsporingsdienst voert het uit, al dan niet in bijzijn van de r-c; dit lost een aantal punten op (overdracht forensische image, (de juiste versie van) 5.1(2)h op de werkplek, opslagcapaciteit, beheer en opleiding), maar

vereist waarborgen dat de opsporingsteam dit ook daadwerkelijk integraal uitvoert en het proces wat betreft toekennen van rollen goed is ingericht en het gebruik en toekennen van de rollen goed wordt gelogd zodat zo nodig achteraf kan worden gecontroleerd of dit alles goed is gegaan. Hierbij is de Rechtspraak dus afhankelijk van de FIOD, omdat zij dit proces juist zullen moeten inrichten. Zolang dat niet is vastgesteld en ingevoerd, blijven de discussies over het functioneel verschoningsrecht die door de advocatuur zijn aangezwengeld bestaan.

Bij optie b. moet worden bedacht dat:

- medewerkers van de opsporingsdienst die belast zijn met de uitvoering van het filterproces (en niet het opsporingsteam) mogelijk kennis nemen van geheimhouderstukken. Uit het nieuwe WvSv en jurisprudentie blijkt dat de r-c moet waarborgen dat dat (zo mogelijk) niet gebeurt. Dat is lastig zo niet onmogelijk voor de r-c, omdat het juist gaat om het technische proces en een IT-systeem betreft waar de r-c geen kennis van heeft.
- dit een betrouwbare scheiding vereist tussen deze medewerkers en het opsporingsteam, en het samenspel van classificaties en rollen niet kan worden gemanipuleerd. De werkwijze en de vereiste waarborgen dienen daarom structureel op transparante wijze door de FIOD te worden beschreven in een proces-verbaal. Indien dit niet op de juiste wijze gebeurt, zullen vermoedelijk opnieuw daarover procedures worden gevoerd.
- De ervaring leert dat veel van de uitvoerende werkzaamheden uiteindelijk toch door de rechter-commissaris zelf moeten worden uitgevoerd. FIOD-medewerkers kunnen de rechter-commissaris wel in het logistieke en het administratieve proces wel ondersteunen, maar niet in het besluitvormingsproces. Uitbreiding van de juridische ondersteuning van de rechter-commissarissen binnen de kabinetten lijkt ook bij optie b vereist om langdurige vertraging in opsporingsonderzoeken te voorkomen.

5. Situatie overige opsporingsdiensten

Deze informatie moet nog worden opgehaald bij de opsporingsdiensten. In ieder geval maken de politie, diverse BOD's (NVWA, ILT, NLA, Rijksrecherche) en de FIOD gebruik van **5.1(2)h** De FIOD gebruikt naar eigen zeggen een gereedschapskist aan forensische software. Of dit bij de anderen ook het geval is, is nog niet duidelijk. Bij de besluitvorming moet dus bedacht worden dat een keuze voor de FIOD betekent dat dit een keuze is om het filterproces te laten beleggen bij alle (bijzondere) opsporingsdiensten.

6. Bronnen

Dit memo is tot stand gekomen naar aanleiding van regelmatig overleg tussen:

- Programma Modernisering Strafvordering: mr. **5.1(2)e** (deelprojectleider IV), mr. **5.1(2)e** (deelprojectleider materiële implementatie), drs. **5.1(2)e** (business analyst, opsteller rapport).
- Kabinet r-c: mr. **5.1(2)e** (rechter-commissaris), mr. **5.1(2)e** (rechter-commissaris).

- FIOD: 5.1(2)e MSc (forensisch IT-specialist / opsporingsambtenaar), mr. 5.1(2)e (landelijk vaktechnisch coördinator), mr. 5.1(2)e (beleidsadviseur vaktechniek & opsporing).

Mondelinge bronnen:

- overleg werkgroep tussen r-c's en deelproject IV op 14-10-2022;
- overleg werkgroep tussen r-c's, FIOD en deelproject IV op 21-11-2022;
- overleg werkgroep tussen FIOD en deelproject IV op 16-01-2023;
- overleg werkgroep tussen r-c's en deelproject IV op 19-01-2023;
- overleg werkgroep tussen r-c's, FIOD en deelproject IV op 23-01-2023;
- reacties op versie 0.1, naar aanleiding van bespreking tijdens het overleg tussen r-c's, FIOD en deelproject IV op 14-03-2023;
- gesprek business analist met FIOD (T. Boz) op 20-03-2023;
- gesprek deelproject IV, deelproject Inhoudelijke implementatie en Kenniscentrum Cybercrime (mr. 5.1(2)e) op 14-04-2023; tevens schriftelijke review memo v. 0.2;
- overleg werkgroep tussen rc's, FIOD en deelprojecten IV en Inhoudelijke implementatie op 09-05-2023.

Schriftelijke bronnen:

- beantwoording vragen van deelproject IV door FIOD d.d. 13-01-2023, aangevuld n.a.v. overleg op 16-01-2023 (bron 3);
- Boz, T. (FIOD), *Schets werkproces digitaal forensisch onderzoek* d.d. 23-11-2022;
- Doorenbos, D.R. & Rosing, M.E., '[Recht doen aan het verschoningsrecht](#)' in *Tijdschrift voor sanctierecht en onderneming*, nr. 5/6, december 2020;
- Nederlands Forensisch Instituut, [Informatieblad forensische waarborgen in Hansken](#), versie 1.3, november 2021;
- Vries, S.J. de & Hurk, J.W. van den, [Onderzoek aan digitale-gegevensdragers. Een technische en juridische verkenning, §3.1.1 Brute forcen van smartphones](#).

7. Versiebeheer

Versie	Datum	Opmerking
0.1	10-03-2023	Eerste concept.
0.2	30-03-2023	Aangepast na eerste leesronde en aanvullende gesprekken.
0.3	12-05-2023	Aangepast na aanvullende gesprekken en invoegen juridisch kader geschreven door de rc's uit de werkgroep.
1.0	15-05-2023	Versie besproken met P.M.T.
1.2	16-05-2023	Aangepast n.a.v. aanvullende opmerkingen r-c's.

5.1(2)e en 5.1(2)e deelprojectleider IV respectievelijk business analist van het Programma Modernisering Wetboek van Strafvordering;
5.1(2)e en 5.1(2)e, beiden rechter-commissaris.

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Limburg)
Onderwerp: FW: Agenda LOVS plenair 26 mei 2023 - notitie verschoningsrecht
Datum: dinsdag 30 mei 2023 13:25:24
Bijlagen: [Memo Functioneel verschoningsrecht \(def versie dd 16-05-2023\).docx](#)
[image001.png](#)
[image002.png](#)

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Beleidsadviseur slachtoffer- en jeugdrecht

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-di-wo(ochtend)-do

Van: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage)

Verzonden: dinsdag 16 mei 2023 10:46

Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) ; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) ; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) ; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)

Onderwerp: Agenda LOVS plenair 26 mei 2023 - aanvulling

Goedemorgen,
Hierbij ter info de notitie behorende bij agendapunt 4 over het functioneel verschoningsrecht.
Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

LBVr
Strafrecht
5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma t/m vr (in de even weken vrijdag
vrij)

